

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
30. ROČNÍK
ČÍSLO 2/2022

<http://www.smocr.cz>

**Samosprávy
si mohou žádat
o proplacení testů
od 1. března 2022
zpětně**

**Fungování
obecních orgánů
od 17. ledna 2022**

**Nevydání vyhlášky
o poplatku za komunální
odpad a jeho důsledky**

**Přehled legislativních
změn v dopravě
v roce 2022**

Právní konference

V termínu **od 11. května do 13. května 2022** se v Kongresovém centru Jezerka uskuteční oblíbená Právní konference. Organizačně ji opět zajišťuje KVB advokátní kancelář.

Na co se v letošním, opět odloženém, ročníku můžeme těšit?

Celkem přivítáme více než 23 řečníků. Jako již tradičně začneme přednáškou Martina Richtera na téma dotace a veřejné zakázky z pohledu trestního práva.

Po čtvrtěčném úvodním bloku bude následovat série vystoupení věnovaná **problematické výstavbě na území obce**. Budeme se věnovat nové podobě stavebního zákona. Po volbách se změnila politická reprezentace a s tím i náhled na reformu stavebního práva. Budeme se věnovat problematice územního plánování. Upozorníme na aktuální otázky, které obce řeší, ale podíváme se na územní plánování rovněž optikou připravované právní úpravy. Dále se zaměříme na aktuální otázky, jak připravit území obce pro malé stavebníky, ale rovněž pro velké developery. Když už projdeme přípravou území obce a nastavením pravidel pro stavebníky, začneme se věnovat výstavbě z pohledu veřejných zakázek. Je systém zadávání „design and build“ vhodnou cestou pro obce, jak připravovat veřejnou infrastrukturu? Jak co nejlépe nastavit smlouvy o dílo? To jsou všechno otázky, které zajímají obce malé i velké.

Jeden z bloků čtvrtěčného programu bude zaměřen rovněž na relativně složitou otázku **imisi v soukromém právu**, kterou si de-

monstrujeme na případu padajícího listí ze stromů na veřejném prostranství na soukromou zahradu.

Páteční program bude zasvěcen **připravovaným změnám v činnosti obcí a měst, a to z pohledu Ministerstva vnitra**. Budeme hovořit nejen o připravovaných změnách, ale rovněž o aktuálních otázkách, které obce při své činnosti řeší. Jednou z oblastí, které budeme věnovat zvýšenou pozornost, je sbírka předpisů ÚSC. Poslední páteční blok bude zaměřen na **komunální volby 2022**. Podíváme se na předvolební období a zejména na předvolební kampaň z hlediska práva.

Jako vždy bude značný prostor věnován vašim dotazům i vystoupením jednotlivých starostů, kteří prezentují praktický pohled na mnohé složité právní problémy.

Součástí Právní konference je rovněž večerní program a možnost aktivně strávit volný čas ve skvělém wellness, na bowlingové dráze, při hře squashe nebo jen tak procházkou po malebném okolí.

Nejlepší starosta 2018–2022

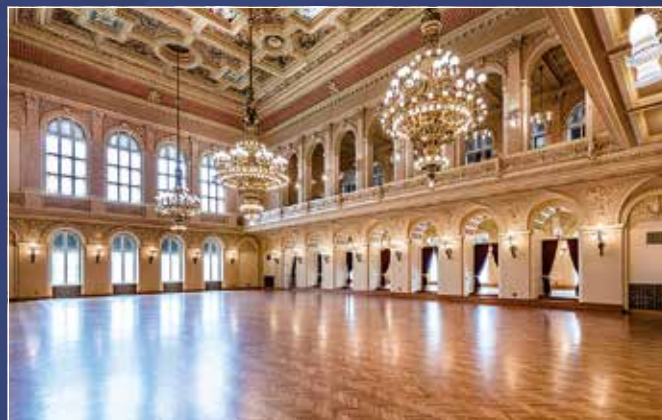
Vážíte si své práce? Jste pyšní na své realizované projekty? Chcete svou dobrou praxi předat dalším kolegům? Potom se přihlaste do soutěže o nejlepšího starostu ve volebním období 2018 až 2022 a dejte o sobě a vaší práci na úřadě vědět. Buďte příkladem ostatním.

Soutěž **Nejlepší starosta/primátor** je určena pro představitele samosprávy, která je členem Svazu měst a obcí ČR. Hlásit se můžete sami. Mohou vás ale také nominovat kolegové.

Co je podmínkou? Vyplnit a nejpozději **do 31. března 2022** odeslat soutěžní formulář dostupný na webu www.smocr.cz.

Vyhlašovat budeme i tradiční a oblíbenou **Cenu veřejnosti**, do které může svého oblíbeného starostu či primátora nominovat veřejnost. Jméno kandidáta na Cenu veřejnosti je třeba zaslat na adresu smocr@smocr.cz, rovněž nejpozději **do 31. března 2022**. V této kategorii mohou navíc soutěžit i starostové nebo primátoři nečlenských obcí Svazu.

Vítězové budou slavnostně vyhlášeni 16. června 2022 v Paláci Žofín v Praze na Slovanském ostrově.

Vážené starostky a starostové, drazí přátelé,

nový rok 2022 se naplno rozběhl a my jsme opět naskočili do toho neuvěřitelného tempa plného uzávěrek, výkazů, ročních statistik, chystání investičních akcí... Je toho opravdu mnoho, co leží na bedrech nás, starostů a starostek, a našich týmů. Situaci nám ztěžuje vleklá pandemie, jež nás paralyzuje zas a znovu. Nechci Vás tímto úvodem nabádat k trdomyslnosti, naopak. Chci Vám vyjádřit obrovský obdiv, jak vše v této nelehké době zvládáte. A ubezpečit Vás, že máte ve Svazu velké zastání.

Máme tu novou vládu a my otevíráme opět mnoho témat, o kterých chceme s ministry hovořit. Jsem moc rád, že se nám podařilo prosadit proplácení antigenních testů, které jsme museli nakoupit kvůli povinnému testování zaměstnanců. Tak si určitě nezapomeňte zažádat. Přeci jen, nejde úplně o zanedbatelné částky. Více o této možnosti se dozvíte v samostatném článku v rubrice Informujeme, samotnému průběhu vyjednávání jsme ale věnovali i krátkou zprávičku na str. 4.

Opět jdeme do „boje“ za smysluplnější stavební zákon. Napjatě jsme očekávali, zdali nová vláda odloží, jak předesílala ve svém programovém prohlášení, účinnost zákona. Tak se stalo, a já věřím, že tento krok najde podporu také mezi poslanci. Ostatně, ve sněmovně nyní sedí velká řada starostek a starostů, kteří mají tu nejlepší znalost problematiky. Samozřejmě budeme podporovat zjednodušení celého procesu ve smyslu „jeden úřad, jedno razítko“, jsme také pro zřízení specializovaného stavebního úřadu, který bude mít v gesci velké stavby, a tím se snad výrazně urychlí. Jednotlivé stavební úřady ale musí zůstat na místní úrovni. V tomto se naštěstí s novou vládou shodujeme a hodláme se velmi aktivně zapojit do příprav změny zákona, který předchozí vláda neuváženě schválila.

Zásadním úkolem, který jsme si také uložili, je prosazovat změnu systému přerozdělování financí pro kraje a obce v rámci rozpočtového určení daní. Jistě to nebude hned, chápeme, že v současné situaci

není kde brát. Z dlouhodobějšího hlediska je ale revize způsobu přerozdělování financí pro efektivní rozvoj našich měst a obcí nezbytná.

Hovoříme-li o rozvojových plánech, přál bych nám všem, abychom dokázali opravdu realizovat letošní naplánované investiční akce. Všichni jsme do jejich přípravy vložili nemalé úsilí a někdy i spoustu času při čekání na příslušný dotační titul. Proti nám jdou ale ceny stavebních materiálů i prací, které šplhají k rekordním výšinám. Sám jsem se o skutečném stavu mohl přesvědčit nedávno při otevírání cenových nabídek na jednu z nejdůležitějších investic našeho města za poslední léta, rozšíření čistírny odpadních vod. Doufám, že budete Vy podobného rozčarování ušetřeni. A především, že tato situace na trhu nezmaří Vaše úsilí.

K práci nás, starostů a starostek, nezpochybnitelně patří i kulturní rozvoj našich měst a obcí. Pevně věřím, že s jarními slunečními paprsky odejde pandemie a my se budeme opět bez obav potkávat s občany na kulturních, společenských a sportovních akcích. Snad nás čeká lepší období, kdy se budeme moci zcela soustředit na realizaci našich vizí a plánů. Chtěl bych Vám tedy do následujícího, snad příznivějšího období popřát hodně sil a elánu ve Vaší práci. A vězte, nejste v tom sami. Společně jsme opravdu silným hlasem.

*Ing. Vlastimil Pícek
starosta města
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav
místopředseda Svazu*

Krátké zprávy	4
Samosprávy si mohou žádat o proplacení testů od 1. března 2022 zpětně	5
Fungování obecních orgánů od 17. ledna 2022	5
Nevydání vyhlášky o poplatku za komunální odpad a jeho důsledky	6
Intenzivní dotační smršť v oblasti životního prostředí	7
Přehled legislativních změn v dopravě v roce 2022	9
Energetickou chudobu nedopustíme	10
Na příspěvek na bydlení může nově dosáhnout až dvojnásobek domácností	11
Whistleblowing – nikdy nekončící téma aneb Jak postupovat, pokud není dána národní právní úprava	12
Cesty vedoucí k srdcím	14
Rozhovory:	
Pohled stomatologa na nedostupnost stomatologické péče v menších obcích	16
Dobrá spolupráce s hasiči je pro obce nezbytná	17
Právní poradna:	
Výroční zpráva podle zákona o svobodném přístupu k informacím	18
Legislativa pod lupou aneb Co se řešilo v roce 2021 a s čím v roce 2022 začínáme	20
Starosti a radosti starostů	22
Vaše zkušenosti:	
Sokolov se může pochlubit Čtyřkou, moderním pobytovým zařízením pro seniory	25
Z jednání orgánů Svazu	26
Soutěže	27

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: Kongresové centrum Praha,
ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.

ID datové schránky: 5fkgwn3

Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spívála.
Uzávěrka tohoto čísla 31. 1. 2022.
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně
Josef Zoser,
bývalý senátor a starosta
Jířetína pod Jedlovou

Ins

Dočkají se samosprávy proplácení testů? Ano.

Čtěte na dalších stránkách zpravodaje
10. leden 2022, Praha

Svaz opakovaně vznášel v rámci jednání Ústředního krizového štábu (ÚKŠ) požadavek na odpovídající finanční kompenzace samosprávám za povinné testování zaměstnanců.

Místopředseda Svazu a starosta města Brandýs nad Labem–Stará Boleslav Vlastimil Pícek tento požadavek při jednání ÚKŠ několikrát přednesl. Přestože současný ministr zdravotnictví Vlastimil Válek již počátkem ledna přislíbil proplácení povinného testování i zaměstnancům samospráv a jejich příspěvkových organizací, pojišťovny stále neměly patřičné pokyny, jak v tomto případě postupovat.

vat. „Mediální vyjádření je jedna věc, ale náš požadavek, který vznášíme již od jara loňského roku, není zanesen do žádného závazného dokumentu, podle kterého by pojišťovny jednaly,“ řekl tehdy Vlastimil Pícek. A jak vše dopadlo? Přečtěte si *na protější straně*.

Jednání zástupců Svazu v RSK: Administrativní zátěže stále neubývá, spíše naopak

19. leden 2022, on-line

V lednu proběhlo druhé on-line jednání zástupců Svazu v regionálních stálých konferencích (RSK) jednotlivých krajů, kteří se takto setkávají zhruba dvakrát ročně, vyměňují si zkušenosti a přináší podněty k dalšímu řešení. Z diskuse

tentokrát vyplynulo, že například v oblasti veřejných prostranství jsou někdy na obce a města kladeny až nesmyslné požadavky vytvářet další a další

studie, což pouze zvyšuje administrativní nároky. Často se jedná pouze o formální administrativní požadavky bez praktického významu. Na jedné straně je požadováno, aby obce měly s předstihem připravené projekty, na druhé straně se žadatelé nemohou dobrat všech požadovaných stanovisek. V některých případech to může projekt až zablokovat, připravené projekty mohou vypadnout nebo jejich přípravu nelze dokončit. Svaz na toto dlouhodobě upozorňuje a bude se nadále zasazovat o snížení administrativní zátěže.

Zástupci RSK dále zmínili nutnost ujasnit kompetence místních akčních skupin ve vztahu k obcím, konkrétně v oblasti poskytování sociálních služeb. Diskuse se dotkla také podmínky řešení projektů veřejných prostranství pomocí architektonických soutěží, která je dle vyjádření přítomných nepřijatelná, zejména z důvodů průtahů a zdržení. V některých případech tento požadavek může až zablokovat realizaci projektů. Svaz tuto podmínku již dříve rozporoval a znovu na danou situaci upozornil.

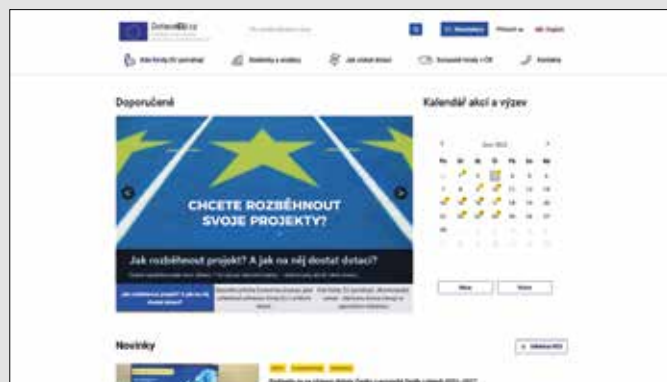
Nový vyhledávač dotačních příležitostí – zjistěte, kde lze čerpat finance na vaše projekty

Ministerstvo pro místní rozvoj spouští v současné době nový vyhledávač dotačních příležitostí.

Svaz dlouhodobě apeluje na zástupce vlády ČR v kontextu nepřehlednosti dotačních titulů. Sháníte-li proto finanční podporu z Evropských strukturálních a investičních fondů pro svůj projekt, můžete využít tohoto nástroje. Vyhledávač dotačních příležitostí vám může pomoci vybrat vhodný program, ze kterého lze na vaši investici čerpat finanční podporu a rovněž aktuální výzvy.

Pro vyhledávání vyberte vždy region, ve kterém se nacházíte, typ žadatele a téma, které vás zajímá. Po každém výběru klikněte na „Pokračovat“. Více informací naleznete na: <https://www.dotaceeu.cz>.

Vyhledávač dotačních příležitostí je pouze orientační a i nadále probíhá jeho další vývoj. V budoucnu bude obsahovat nejen výzvy z Evropských strukturálních a investičních fondů, ale

také například dotace vypisované v rámci Národního plánu obnovy. Podrobné informace o vybrané výzvě naleznete vždy na stránce programu, který ji vyhledává.

Diář starosty se stal hitem pro samosprávy. Pro zájemce je zdarma ke stažení i elektronická verze

Diář starosty se po odvysílané reportáži v ČT stal hitem, někteří starostové projevíli zájem o další výtisky. Velká poptávka je i z řad obcí, které nejsou členy Svazu, ta vysoce převyšuje počty zbylých kousků. Není třeba smutnit – k dispozici je i elektronická verze volně ke stažení.

Tato svazová publikace má za cíl provést samosprávy v roce 2022 zákonnými povinnostmi výkaznictví vůči orgánům státní správy. Publikace vznikla jako užitečný

a přehledný pomocník pro členské obce Svazu a je vidět, že ji ocenily. Pro ty, kteří mají zájem o další výtisky, je tedy k dispozici elektronická verze, volně ke stažení.

Připomeňme, že Svaz měst a obcí je autorem již mnoha publikací, které pomáhají starostkám a starostům, ale i zastupitelům a úředníkům s výkonem své nelehké, ale krásné profese. Najdete je rovněž na našich stránkách v záložce Publikace.

Samosprávy si mohou žádat o proplacení testů od 1. března 2022 zpětně

Testy provedené v období 17. 1. až 15. 2. 2022 (konečné datum bude upraveno dle vývoje situace a následných opatření) budou zpětně proplaceny i samosprávám. Podat žádost o příspěvek na nákup testů mohou územní samosprávy od 1. 3. 2022.

Obce a města a jejich příspěvkové organizace budou oprávněny (resp. možná i povinny, protože by všechny měly postupovat s péčí řádného hospodáře) žádat za testy provedené od 17. ledna o příspěvek na jednu testovanou osobu až 60 Kč podle doložené nákupní ceny za testy. Za měsíc leden by tak mohlo být proplaceno až 5 testů na osobu (2 celé týdny + pondělí), v únoru pak bude záviset na době trvání mimořádného opatření, předpokládá se, že se bude jednat o 6 testů k refundaci.

Příspěvek je čerpán za zaměstnance (v případě OSVČ i za sebe). Maximální výše příspěvku činí 60 Kč včetně DPH za jeden test. Lze ho získat pouze na antigenní test uvedený v seznamu antigenních testů povolených SÚKL určených pro testování laickou osobou. Na jedno-

ho zaměstnance (pojištěnce) bez ohledu na počet jeho zaměstnavatelů lze čerpat příspěvek na nákup testů odpovídající maximálně frekvenci testování stanovené příslušným mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví. **V období od 17. 1. 2022 do 15. 2. 2022 je stanovena frekvence dvakrát za týden tak, že následující testování zaměstnance proběhne nejdříve třetí den po předchozím testování** (např. první test v pondělí, následující test je nutné provést ve čtvrtek). Zaměstnancem se také rozumí: státní zaměstnanec, příslušník bezpečnostního sboru, voják z povolání, soudce, státní zástupce, zaměstnanec dočasně přidělený agenturou práce, dobrovolník, osoba, která se zdržuje na pracovišti zaměstnavatele za účelem účasti na jeho činnosti, která není testována jinou osobou (zaměstnavatelem, školou...).

Aktuální informace jsou dostupné na stránce <https://www.samotesty-covid.cz>. Celý program podpory samotestování i uvedené stránky spravují zdravotní pojišťovny, nikoliv Ministerstvo zdravotnictví, proto je případné dotazy nutné následně směřovat přímo ke zdravotním pojišťovnám. Žádosti o příspěvek je možné podat pouze prostřednictvím aplikace na již uvedených webových stránkách. Územní samosprávy a příspěvkové organizace, které mohou žádat o příspěvek na testy provedené svým zaměstnancům od 17. 1. 2022, si mohou dle informace zveřejněné na uvedeném portálu zřídit přístup do aplikace a podat žádost o příspěvek na nákup testů tedy od 1. 3. 2022.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Fungování obecních orgánů od 17. ledna 2022

Nouzový stav skončil uplynutím dne 25. 12. 2021. S ohledem na epidemiologickou situaci však jsou i nadále stanovena určitá omezení prostřednictvím mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví. Ta jsou vydávána podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů a zákona č. 94/2021 Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19 a o změně některých souvisejících zákonů.

Jednání obecních orgánů

- Na jednání zastupitelstva obce se v plné míře uplatní pravidla stanovená zákonem o obcích. Současný právní stav nevylučuje na jednání obecních orgánů distanční účast jejich členů či veřejnosti.
- Na jednání zastupitelstva obce se dále vztahuje povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest. Tato povinnost se uplatní vždy, koná-li se zasedání ve vnitřním prostoru.
- Povinnost dodržovat ochranu dýchacích cest je třeba vztáhnout na členy zastupitelstva, přítomnou veřejnost i na zaměstnance obecního úřadu, kteří budou přítomni v zasedací místnosti určené pro jednání.

- Na členy zastupitelstva, členy rady, členy zvláštních orgánů a rovněž na členy orgánů dobrovolných svazků obcí ve smyslu § 49 a násl. zákona o obcích se vztahuje povinnost testování. Mimořádné opatření výslovně nestanoví pro územní samosprávné celky žádnou výjimku.

Testování musí proběhnout před, případně v rámci jednání příslušného orgánu obce (pokud rada či jiný orgán zasedá vícekrát během jednoho týdne s rozestupem delším než tři dny, pak druhé testování proběhne nejdříve třetí den po předchozím; pokud je tento časový rozestup menší, testuje se pouze jedenkrát). Povinnost testování platí i pro starostu či místostarostu při výkonu funkce.

- Účast zástupců veřejnosti na zasedání zastupitelstva nelze podmiňo-

vat podstoupením očkování, testování nebo doložením prodělání onemocnění covid-19.

- Při porušení povinnosti používat ochranné prostředky dýchacích cest při pobytu ve vnitřních prostorech staveb může dotčený úřad přivolat příslušníky Policie ČR, případně strážníky obecní policie k řešení přestupku ve smyslu § 92n odst. 1 písm. b/ zákona č. 258/2000 Sb.
- Na veřejné projednání návrhu územního plánu či posuzování vlivů záměrů na životní prostředí v rámci procesu známého pod označením EIA platí stejná pravidla jako pro zasedání zastupitelstva (srov. výše), tedy povinnost mít prostředek ochrany dýchacích cest.

Nevydání vyhlášky o poplatku za komunální odpad a jeho důsledky

S účinností od 1. ledna 2021 byl vydán nový zákon o odpadech a s ním i související změnový zákon, který se dotkl mj. problematiky místních poplatků. Tyto zákony obsahovaly přechodná ustanovení, díky kterým obce mohly ještě celý rok 2021 vybírat poplatky či úhradu za komunální odpad od nepodnikajících fyzických osob dle dosavadních právních předpisů, avšak toto přechodné období s koncem roku 2021 uplynulo. *Pozn. redakce: články na toto téma jsme zveřejňovali i v minulých číslech zpravodaje, nyní svůj odborný výklad přidává specialista na odpadovou legislativu Tomáš Auer.*

Ze všech stran se tak na obce hrnuly informace o tom, že nevydají-li obecně závaznou vyhlášku, kterou by stanovily některý z nových poplatků za komunální odpad, a to buď poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, nebo poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci tak, aby obecně závazná vyhláška nabyla účinnosti k 1. lednu 2022, nebudou moci v roce 2022 žádný poplatek ani jinou úhradu za komunální odpad vybírat. Co když ale obec tento termín nestihla?

Na tuto otázku není možné dát v tuto chvíli jednoznačnou odpověď. Veškeré výklady, které uvádějí, že je možné obecně závaznou vyhlášku vydat vždy pouze k 1. lednu příslušného kalendářního roku, se opírají o znění § 10a zákona o místních poplatcích, které stanovuje, že poplatkovým obdobím obou poplatků za komunální odpad je kalendářní rok a dílčími obdobími poplatků za komunální odpad je pak kalendářní měsíc. Oproti Ministerstvu vnitra, které uvedený výklad pojímá jako doporučující, se Ministerstvo financí v rámci své metodiky vyslovuje poměrně kategoricky: „*Jelikož poplatkovým obdobím je kalendářní rok, musí být k 1. dni poplatkového období (tj. k 1. lednu příslušného kalendářního roku) sazba poplatku stanovena. Sazbu poplatku nelze stanovit dodatečně nebo ji měnit (ve smyslu snížení nebo zvýšení) poté, kdy již započalo poplatkové období.*“ Musí-li být stanovena sazba poplatku, pak lze bezpochyby dovodit, že by obecně závazná vyhláška nejpozději k tomuto datu měla být vydána a nabýt účinnosti (v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 35/2021 Sb., o Sbírce právních předpisů územních samosprávných celků a některých správních úřadů).

Co by se však stalo, pokud by obec vydala obecně závaznou vyhlášku stanovující některý z poplatků za komunální odpad například s účinností od 1. dubna? V úvahu nyní bez hodnocení zákonnosti takového postupu připadají v podstatě dvě varianty. První z nich je, že by

obec mohla vybírat poplatek jen za určitou část roku (za dílčí poplatková období, konkrétně za 9 měsíců), na což zákon o místních poplatcích poměrně prakticky pamatuje v případech změn poplatkové povinnosti v průběhu roku (poplatník se například odstěhuje, narodí se apod.), kdy je poplatek vypočítáván právě dle jednotlivých kalendářních měsíců, v nichž trvala poplatková povinnost.

Druhou možnou situací je pak výběr poplatku za celý kalendářní rok s odkazem na to, že poplatek je roční povahy. Obecně závazná vyhláška stanovující určitý poplatek (byť roční) v průběhu roku by však z mého pohledu při takovém výkladu působila retroaktivně. Tento výklad by rovněž vedl k absurdním situacím, kdy by vydáním poplatkové obecně závazné vyhlášky v průběhu prosince mohl být poplatek stanoven v plné výši na celý kalendářní rok, a proto se přikláním spíše k prvnímu výkladu, který je příznivější pro poplatníka, a tedy ctí obecnou zásadu daňového řízení *in dubio mitius* (v pochybnostech mírněji).

Právě v daňových předpisech je přitom třeba hledat analogii výkladu, neboť správa poplatků se řídí daňovým řádem a místní poplatek se pro účely řízení považuje za daň. Například zákon o daních z příjmů stanovuje, že zdaňovacím obdobím daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok, zdaňovacím obdobím daně z příjmů práv-

nických osob pak může být kalendářní rok, hospodářský rok atd. Jak plyne z odborné komentářové literatury: „*Zdaňovacím obdobím je doba, časový úsek, za který se zjišťuje daňový základ pro výpočet daňové povinnosti.*“ Z toho lze vyvodit, že poplatkovým obdobím je pouze doba, časový úsek, za který se zjišťuje základ poplatku pro výpočet poplatkové povinnosti. Navíc obsahuje-li zákon mechanismus výpočtu poplatku za jednotlivé měsíce (dílčí poplatková období), osobně nevidím důvod, proč by nemělo být možné vydat obecně závaznou vyhlášku stanovující některý z poplatků za komunální odpad v průběhu kalendářního roku. Pochopitelně by výše poplatku odpovídala poměrně části zbývajících kalendářních měsíců roku.

Jediné, v čem by bylo teoreticky možné spatřovat rozpor se zákonem, je obecný zákaz konkurence jednotlivých poplatků za komunální odpad. **Obec totiž nemůže stanovit oba poplatky současně či kumulovat některé z „historických“ poplatků s těmi „novými“.** Vždy může být stanoven poplatek pouze jeden. V praxi však připadají v úvahu zejména ty situace, kdy má obec zaveden některý z „historických“ poplatků. Oprávnění vybírat poplatky podle „historických“ obecně závazných vyhlášek však uplynulo k 31. 12. 2021 (nadále je samozřejmě možné vymáhat nedoplatky), v roce 2022 by již žádná obec neměla jakýkoliv z těchto „historických“ poplatků vybírat. Výběr jakékoliv poplatku za odpad, stanoveného podle již neplatných právních předpisů, je od počátku roku 2022 nezákonný.

I kdyby zůstávala v platnosti i účinnost „historická“ obecně závazná vyhláška, nedomnívám se, že z důvodu, že poplatkovým obdobím je kalendářní rok, nelze obecně závaznou vyhlášku v průběhu roku vydat (a tím nahradit vyhlášku „historickou“). Kromě toho bylo stanovení účinnosti poplatkových obecně závazných vyhlášek doposud pouze doporučením, nemělo by tak z mého pohledu jít o kategorický požadavek, který by vyplýval ze

zákonně úpravy. Poplatkovým obdobím i u zrušeného místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, byl rovněž kalendářní rok, jak mj. Ministerstvo vnitra uvádělo i ve svých metodických materiálech. V témže Metodickém doporučení Ministerstvo vnitra uvádělo na s. 169 následující: „Při stanovení účinnosti OZV v případě místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, **doporučuje Ministerstvo vnitra stanovit účinnosti od 1. ledna příslušného roku.**“

Přestože tedy i u místního poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování

komunálních odpadů, byl poplatkovým obdobím kalendářní rok, nebylo povinností obce tento poplatek zavést s účinností od 1. ledna, jakkoliv to z praktických důvodů mohlo být vhodné. Ze stejných důvodů tedy nelze aktuálně kategoricky trvat na tom, aby obecně závazné vyhlášky, jimiž bude zaváděn některý z nových poplatků v souvislosti s komunálními odpady, nabyly účinnosti vždy k 1. lednu příslušného kalendářního roku. Takovou povinnost totiž zákon o místních poplatcích ani po novelizaci nezakotvuje a uvedený výklad nemá právní oporu.

Jakkoliv tedy vydání obecně závazné vyhlášky stanovující některý z poplatků za komunální odpad s účinností v průběhu roku bude zřejmě v rámci abstraktní

kontroly vytýkáno a nelze vyloučit ani pozastavení účinnosti obecně závazné vyhlášky nebo podání návrhu na její zrušení, pokud by Ministerstvo vnitra shledalo její nezákonnost, což je samozřejmě otázkou. Objevují se však signály, že by stanovení účinnosti v průběhu roku samo o sobě nemělo vést k nezákonnosti obecně závazné vyhlášky, a tudíž k jejímu zrušení. Jsem však toho názoru, že zmíněný postup obce není v rozporu se zákonem. Samozřejmě pokud obec současně s vydáním nové obecně závazné vyhlášky zruší tu „historickou“, je-li nadále účinná.

Mgr. Bc. Tomáš Auer
specialista na odpadovou legislativu
KVB advokátní kancelář s. r. o.

Intenzivní dotační smršť v oblasti životního prostředí

Aktuální nabídku dotací z oblasti životního prostředí, konkrétně Státního fondu životního prostředí ČR (SFŽP), starostkám a starostům na loňské online Celostátní finanční konferenci představil ředitel SFŽP Ing. Petr Valdman. Vraťme se zpět k těmto dotačním možnostem a přehledně si je systematizujeme. Nabídka dotačních možností se skládá jak z již vypsanych dotačních titulů, které mohou obce a města v současné době žádat, tak rovněž z plánovaných dotací, které budou zahájeny v průběhu roku 2022.

Současné výzvy SFŽP nalezneme především v rámci Národního programu Životního prostředí a Národního plánu obnovy. Peníze jsou zde např. na pitnou vodu, hospodaření s dešťovkou, energetické úspory či odpadové hospodářství. Podrobněji jednotlivé výzvy představujeme níže. Nejedná se ale o jediné možnosti, jak získat finance. Do konce ledna 2022 bylo možné například v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020 získat podporu na povodňovou ochranu a hospodaření se srážkovou vodou – výzva č. 159.

Plánované výzvy

V letošním roce 2022 budou ale především představeny první výzvy v rámci Operačního programu Životní prostředí 2021–2027, je tedy dobré sledovat internetové stránky úřadu, kde budou v rámci prvního čtvrtletí výzvy zveřejňovány. První výzvy budou směřovat k vodohos-

podářské infrastruktury (kanalizaci a ČOV) a pitné vodě. Předpokládá se s alokací 5 mld. Kč (kanalizace a ČOV) a 1,3 mld. Kč (pitná voda).

Následně v prvním pololetí roku (spíše druhé čtvrtletí) by mělo dojít k vypsání dalších výzev, které se budou zaměřovat na materiálové a energetické využití odpadů (předpokládaná alokace 2 mld. Kč); na výstavbu a rekonstrukci OZE pro veřejné budovy (předpokládaná alokace

1 mld. Kč) či na snížení energetické náročnosti/zvýšení účinnosti technologických procesů veřejných budov a na výstavbu nových veřejných budov (předpokládaná alokace 2 mld. Kč).

Další možností, jak získat finance na oblast životního prostředí, je Modernizační fond 2021–2030, v rámci kterého bude (zejména po vyčerpání alokace z NPO a OP ŽP) možné získávat pomoc kupř. na energetické úspory ve veřejných budovách, nákup vozidel na alternativní

pohon, budování OZE (fotovoltaické, vodní, větrné i geotermální elektrárny) či na modernizaci veřejného osvětlení.

Na tomto místě je vhodné také zmínit, že SFŽP provozuje vlastní informační zpravodaj nazvaný Priorita, kde je možné se dozvědět mnoho užitečných a aktuálních informací, příklady úspěšných projektů, plánované výzvy a podobně. Zpravodaj je možné odebrat elektronicky a má vlastní internetové stránky www.priorita.cz.

Představení již vypsanych výzev

Uvedené dvě tabulky představují již vypsané výzvy v rámci dvou zmiňovaných programů, a to Národního programu

Životního prostředí a Národního plánu obnovy. Tabulky popisují šest vypsanych výzev, termín, do kdy jsou přijímány žádosti, možné výše dotací a celkové alokace finančních prostředků na jednotlivé výzvy.

Národní program Životní prostředí				
Výzva	Název	Příjem žádostí	Výše dotace	Alokace
Výzva č. 4/2021	Výsadba stromů	do 30. 12. 2023	151 – 250 tis. Kč, až 100 % způsobilých výdajů	200 mil. Kč
Výzva č. 9/2021	Zdroje pitné vody	1. 11. 2021 až 31. 12. 2023	max. 70 % z celkových způsobilých výdajů	450 mil. Kč, průběžná (nesoutěž.) výzva
Výzva č. 7/2021	Domovní čistírny odpadních vod	1. 11. 2021 až 31. 12. 2023	150 – 300 tis. Kč na jednu DČOV dle kapacity, max. 80 % způsobilých výdajů	300 mil. Kč
Výzva č. 11/2021	Odstranění černých skládek	1. 12. 2021 až 30. 6. 2022	max. 80 % způsobilých výdajů, 50 500 tis. Kč na jeden projekt	50 mil. Kč

V rámci výsadby stromů je určen příspěvek k úhradě sazenic, závlahy, zajištění odborného dozoru a následné péče, zpracování odborného posudku a zajištění publicity. Výzva věnující se zdrojům pitné vody je zaměřena na realizaci nových nebo regeneraci/posílení stávajících zdrojů pitné vody, a to včetně instalace nezbytné technologie a napojení. Rovněž je možné realizovat nové nebo zkapacitnit stávající přivaděče pitné vody nebo vytvořit nové veřejně přístupné místo pitné vody. Záměrem výzvy na domovní čistírny odpadních vod je vybudování soustavy domovních čistíren odpadních vod. Podporovány jsou DČOV do kapacity 50 ekvivalentních obyvatel (EO). Výzva je určena pro oblasti, kde není možné z technického či ekonomického hlediska připojení ke stokové síti zakončené ČOV. To výzva k odstranění černých skládek je určena pro obce s rozšířenou působností a s realizací projektů do konce roku 2024.

Národní plán obnovy				
Výzva	Název	Příjem žádostí	Výše dotace	Alokace
Výzva č. 2/2021, vyhlášeno v rámci NPŽP	Energetické úspory veřejných budov	1. 12. 2021 až 30. 9. 2022	40 až 55 % CZV dle dosažených technických parametrů	3,285 mld. Kč
Výzva č. 10/2021, vyhlášeno v rámci NPŽP	Hospodaření se srážkovou vodou v obcích	12. 1. 2022 až 31. 8. 2022	až 100 % CZV, budování propustných zpevněných povrchů max. 50 %	992 mil. Kč (na část hospodaření se srážkovou vodou)

V rámci výzvy č. 12/2021, vyhlášeno v rámci NPŽP, je možné využít dotace například na zateplení obvodového pláště, výměnu a renovaci otvorových výplní; zlepšení kvality vnitřního prostředí; instalaci solárně-termických kolektorů; instalaci fotovoltaického systému; výměny zdroje fosilních paliv za ekologičtější zdroj či na systémy nuceného větrání s rekuperací a systémy využívající odpadové teplo. Naopak výzva, která se zabývá hospodařením se srážkovou vodou v obcích, je možné využít na podzemní a povrchová vsakování a retenční zařízení doplněná zelení; na suché retenční nádrže a umělé mokřady; akumulaci podzemní nádrže na zachytávání srážkových vod; na povrchové akumulaci nádrže v přírodě blízké podobě; na výměnu nepropustných zpevněných povrchů za propustné či na výstavbu/přestavbu střeš s akumulací schopností.

Pro více informací je možné se obrátit přímo na Státní fond životního prostředí, a to buď telefonicky 800 260 500 či své dotazy směřovat elektronicky na adresu dotazy@sfzp.cz. V neposlední řadě je stále možné na internetových stránkách Svazu najít a případně stáhnout prezentaci ředitele Valdmana či si ze záznamu pustit jeho vystoupení z konference.

Přehled legislativních změn v dopravě v roce 2022

Rok 2022 přináší celou řadu legislativních změn v dopravě. Zvyšují se sankce za některé přestupky, možnost odebrání SPZ napomáhá jejich efektivnějšímu vymáhání, zjednoduší se také odstraňování vraků z veřejně přístupných účelových komunikací.

Úprava kompetencí obecní policie

Strážníci obecní či městských policíí budou moci od 1. ledna 2022 vyřizovat příkazem na místě přestupky související s neoprávněným užitím vyhrazeného jízdního pruhu, a to bez součinnosti Policie České republiky. Nově budou strážníci také oprávněni zabavit SPZ či zajistit vozidlo „botičkou“ v případech, kdy při kontrole vozidla zjistí nedoplatek řidiče na pokutách vymáhaných obecním úřadem a řidič je neuhradí na místě. Praxe však už nyní ukázala některé legislativní nedostatky, jejich nápravě se budeme věnovat.

Konec obstrukcí s promlčecí dobou u odpovědnosti provozovatele vozidla

Od Nového roku se doba, po kterou se vedlo řízení o přestupku řidiče, nebude započítávat do promlčecí doby u přestupku provozovatele vozidla, a zároveň se doba, po kterou se vedlo řízení o přestupku provozovatele vozidla, v němž došlo ke zproštění jeho odpovědnosti, nebude započítávat do promlčecí doby přestupku řidiče. Cílem tohoto opatření je zamezit obstrukčním praktikám, které využívají „přehazování“ mezi řízením o přestupku řidiče a řízením o přestupku provozovatele vozidla ve snaze vyhnout se postihu v důsledku uplynutí promlčecí doby.

Ztráta bodů za stání na místě vyhrazeném pro invalidy

Vedle pokuty se budou od 1. ledna 2022 nově zapisovat i 2 body v bodovém hodnocení řidičů za neoprávněné stání na parkovišti vyhrazeném pro osoby se zdravotním postižením nebo zneužití parkovacího průkazu pro osoby se zdravotním postižením.

Parkování vozidel poskytovatelů domácí zdravotní péče

Nově dostanou možnost označovat vozidla speciálním označením i někteří zdravotničtí pracovníci poskytující domácí péči. V naléhavých případech jim to usnadní parkování. Doposud mohli toto označení mít lékaři vykonávající návštěvní službu.

Řidičské oprávnění skupiny C i pro traktory

Nově bude možné řídit traktory i s řidičským oprávněním skupiny C, a to i uděleným v zahraničí. Nyní lze traktory řídit pouze s u nás uděleným řidičským oprávněním skupiny T, což je problém pro cizince, neboť pro jeho získání musí mít v ČR obvyklé bydliště. Novinka by měla vyřešit problém s nedostatkem pracovních sil v zemědělství a lesnictví.

Bez řidičáku jen motorová vozidla do 25 km/h

U dvoukolových a tříkolových vozidel bude řidičské oprávnění AM nově nutné až pro řízení vozidel s konstrukční rychlostí více než 25 km/h – pro řízení pomalejších vozidel řidičské oprávnění nebude potřeba (dosud žádný spodní limit stanoven nebyl, a proto bylo řidičské oprávnění potřeba k řízení jakkoli pomalejšího vozidla odpovídajícího ostatním parametrům). S řidičským oprávněním AM bude možné řídit také čtyřkolky s výkonem motoru až do 6 kW (dosud to byly maximálně 4 kW). S řidičským oprávněním B1 bude možné řídit také terénní čtyřkolky s jakkoli výkonným motorem (dosud to bylo maximálně 15 kW).

Boční odstup při předjíždění cyklistů

Od 1. ledna 2022 vstupuje v účinnost také velmi kontroverzní pravidlo minimálního bočního odstupu 1,5 m při předjíždění cyklisty. Na komunikacích s maximální povolenou rychlostí 30 km/h to bude nejméně 1 metr a tam, kde je vyhrazený cyklopruh či cyklostezka, pak bez jakékoliv minimální vzdálenosti. Ačkoliv by bylo takové pravidlo jistě vhodným doporučením pro všechny řidiče, v praxi se může ukázat na řadě komunikací takové zákonné pravidlo bez adekvátních výjimek nereálné. Uvidíme, co přinese praxe.

Omezení alkoholu na tzv. pivních kolech

S touto problematickou „zábavou“ se dlouhodobě potýká zejména Praha, proniká ale už i do dalších turisticky oblíbených destinací. Novela zákona vztahuje zákaz požití alkoholu či jiných návykových látek nejen pro řidiče, ale na všechny další „převážané osoby, které se mohou aktivně podílet na jízdě vozidla“. I tyto osoby budou mít povinnost podrobit se na výzvu policisty vyšetření na přítomnost alkoholu či drog. Ty totiž na silnici nepatří v žádném případě.

Větší pravomoci obcí při odstraňování vraků

Obce budou nově moci iniciovat řízení o odstranění vraku i z veřejně přístupné účelové komunikace. Dosud měl tuto možnost pouze vlastník pozemní komunikace. Postup bude stejný jako u ostatních komunikací. Velkou změnu v tomto ohledu přinesla už novela zákona z roku 2020. Dříve museli úředníci složitě dokazovat, že je vozidlo technicky nezpůsobilé provozu. Teď stačí půl roku propadlá technická kontrola. Odtahu musí nadále předcházet výzva provozovateli vozidla, po uplynutí zákonné lhůty k němu může přistoupit vlastník komunikace nebo obec na náklady provozovatele vozidla. Provozovateli vozidla navíc lze udělit pokutu až 300 tisíc korun. Obce si vesměs tuto novelu chválí a hlásí až násobně více odtažených vraků.

Vyšší pokuty za odmítnutí nízkorychlostního kontrolního vážení

Při odmítnutí nízkorychlostního kontrolního vážení se navyšuje od 1. ledna horní hranice sazby pokuty ukládané příkazem na místě z 30 000 Kč na 100 000 Kč. To už snad dopravce přesvědčí o tom, že přetěžování komunikací se nevyplácí nikomu.

Zpoplatnění dalších silnic I. třídy pro kamiony

Od poloviny roku 2022 budou vozidla nad 3,5 tuny platit mýto i na dalších 380 kilometrech silnicích I. třídy. Mezi úseky, na kterých by se mělo začít platit mýto, patří například silnice z Jihlavy na Hatě nebo z Jihlavy do Havlíčkova Brodu. Nové úseky z velké části pokrývají časté objízdné trasy. To však stále neřeší problém kamionovou dopravou přetížených silnic nižších tříd. Svaz měst a obcí prosazuje plošnou regulaci nákladní dopravy na silnicích nižších tříd nebo její regulaci formou mýtného.

Dopravní legislativu budeme bedlivě sledovat i v novém roce. Neváhejte se na nás obrátit s vašimi podněty.

Mgr. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce

Kdo je a kdo není pro banku „politicky exponovanou osobou“

Představitelé obcí se při sjednávání úvěrů, hypoték a jiných bankovních produktů setkávají s pojmem „politicky exponovaná osoba“. Tento pojem zavádí tzv. zákon o prání špinavých peněz (AML) a vyžaduje u těchto osob zvýšené nároky na identifikaci osoby a důslednou kontrolu původu finančních prostředků. Jednoduchý proces se tak v bance může značně zkomplikovat. Kdo je ale skutečně politicky exponovanou osobou?

Definici politicky exponované osoby (PEP) a povinnosti vůči ní stanoví zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu (dále také jako „zákon proti prání špinavých peněz“ nebo „AML zákon“). Ve vztahu k představitelům samosprávy je však definice tohoto pojmu nedostatečná. Zákon stanoví, že politicky exponovanou osobou je fyzická osoba, která je nebo byla ve významné veřejné funkci s celostátním nebo regionálním významem. V demonstrativním výčtu veřejných funkcí je pak „vedoucí představitel územní samosprávy“. Kdo to je?

Výklad tohoto pojmu našťestí nabízí **Metodický pokyn Finančního analytického úřadu č. 7 ze dne 9. 10. 2020**, a to takto:

Vedoucím představitel územní samosprávy je:

- primátor
- náměstek primátora
- tajemník magistrátu a ředitel Magistrátu hlavního města Prahy
- hejtman
- náměstek hejtmána
- ředitel krajského úřadu
- starosta obce s rozšířenou působností

Starostů ostatních obcí, radních či zastupitelů se tak povinnosti dle AML zákona netýkají. Ačkoliv je tento pokyn již staršího data, někteří představitelé obcí se stále setkávají s nesprávným výkladem a postupem bank. Neváhejte se v takovém případě na metodický pokyn FAÚ odvolat.

Upozorňujeme také na postavení předsedů a místopředsedů politických stran a hnutí, jedná-li se o strany a hnutí založené podle zákona č. 424/1991 Sb., zákon o sdružování v politických stranách (nikoliv sdružení nezávislých kandidátů podle zákona č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí). I členové řídicích orgánů politických stran jsou politicky exponovanými osobami.

Kompletní výčet funkcí naleznete v metodickém pokynu. Další informace o povinnostech vyplývajících z tohoto postavení naleznete např. na stránkách ČNB (www.cnb.cz – rubrika O ČNB → čnBlog).

Mgr. Martin Pikous
Legislativní a právní sekce

Energetickou chudobu nedopustíme

Svaz v lednu navázal na již dost kritickou situaci v oblasti cen za elektrickou energii a teplo. Další ohrožení může přijít v řádu několika málo let. Proto již nyní, kdy lze vznést připomínky za ČR u Komise EU, připravil a rozeslal jednoznačnou pozici naší vlády a věří, že ji ve svých připomínkách zohlední.

„Z naší pozice jednoznačně vyplývá návrh dočasně zařadit zemní plyn a jádro mezi čisté zdroje. Jako organizace sdružující více než 2700 českých, moravských a slezských municipalit, ve kterých žije cca 80 % obyvatel naší republiky a které jsou stejně jako domácnosti a podniky závislé na dostupných zdrojích energií, považujeme za vhodné vy-

jádrít oficiálně naše stanovisko k otázce budoucnosti české energetiky,“ uvedl předseda Svazu František Lukl.

Svaz dlouhodobě zastává názor, že je třeba vybudovat finančně, sociálně a environmentálně udržitelný energetický mix. Jádro a zemní plyn jsou pro vytvoření to-

hoto všeobecně udržitelného mixu zcela klíčové a jejich zahrnutí coby zdrojů pouze střednědobě přípustných Svaz nepovažuje za šťastné. Grémium Svazu tedy schválilo oficiální pozici Svazu k otázce projednávání budoucnosti jádra a zemního plynu, která pohled Svazu blíže vysvětluje:

Pozice Svazu měst a obcí ČR k návrhu nařízení Komise v přenesené pravomoci, kterým se mění nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2139, pokud jde o hospodářské činnosti v určitých energetických odvětvích, a nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2021/2178, pokud jde o zveřejňování informací v souvislosti s těmito činnostmi

Svaz měst a obcí České republiky apeloval na Senát ČR výzvou přijatou XVIII. sněmem SMO ČR dne 22. října 2021 v Hradci Králové, kde zdůrazňuje potřebu revize současného nastavení energetické politiky Evropské unie a s ní spojenou legislativou. Velký tlak na rychlou implementaci tzv. bezuhlíkové agendy bez dostatečného přihlídnutí ke geografickým a historickým rozdílům mezi jednotlivými členskými státy skrývá nebezpečí, že povede k nárůstu negativních externalit. V prostředí České republiky je vzhledem k přírodním podmínkám zcela nemožné uspokojit podstatnou část poptávky po energiích pouze z obnovitelných

zdrojů typu solární, vodní či větrné energie. Představa fungujícího energetického zásobování, bez využití jádra, plynu a doplňkově i energie získané z odpadů, je v našich podmínkách pouhou fikcí. Strategie transformace české energetiky by měla odpovídat reálným technologickým možnostem, při maximální udržitelnosti v environmentální, ekonomické a sociální sféře.

Svaz měst a obcí tedy považuje za úspěch fakt, že v aktuálním návrhu nařízení Evropské komise v přenesené pravomoci došlo k zařazení jaderné energie mezi zdroje splňující kritéria

čl. 10 odst. 2 i článku 17 nařízení 2020/852, a tedy jaké zdroje významně přispívají ke zmírnění změny klimatu a významně nepoškozující environmentální cíle. Časové omezení do roku 2040, resp. 2045 však nepředstavuje dostatečnou dobu pro realizaci a rozvoj zdrojů jaderné energie. Energetický problém ČR nové nařízení pouze odsouvá, při potenciálně velkých, nenávratných investicích, které zatíží státní rozpočet a budou mít dopad v konečném důsledku také na financování samospráv. Situace také může vést k dramatickému nárůstu energetické chudoby v České republice, což může ohrozit sociální smír a také bezpečnost společnosti. Dopady budou znát především v samotném území.

Svaz měst a obcí dále oceňuje zařazení plynu mezi takzvané zelené zdroje. Bohužel i v tomto případě je návrh pouze dočas-

ným kompromisem. Stejně jako jaderná energie je i plyn klasifikován jako udržitelný zdroj pouze dočasně, navíc jsou zde nastaveny podmínky, které v současné energetické situaci nejsou proveditelné. Vodík se v ČR ani v dalších evropských zemích dosud nevyrobí ve větším měřítku, jeho produkce probíhá pouze v pilotním režimu a za podpory dotačních prostředků. V tomto znění by návrh mohl znamenat zásadní komplikace pro transformaci české energetiky a zejména teplárenství, které hraje pro obce a města zásadní roli.

Svaz měst a obcí varuje před rozhodnutími, které budou mít za důsledek propady celých skupin obyvatel pod hranici energetické chudoby. Toto by ohrozilo nejen sociální smír, ale ochotu participovat na nutných klimatických opatřeních jako takových.

Na příspěvek na bydlení může nově dosáhnout až dvojnásobek domácností

S VÝPOČTEM POMŮŽE NOVÁ ONLINE KALKULAČKA

Ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka představil opatření, jak pomoci domácnostem s energetickou chudobou. Obě komory Parlamentu ČR jednoznačně podpořily navýšení příspěvku na bydlení. V současné době ho pobírá zhruba 150 tisíc domácností, dalších 200 tisíc má dle některých výzkumů na příspěvek nárok, ale z různých důvodů nečerpá. Ministerstvo nově připravilo online kalkulačku, aby si lidé mohli spočítat, zda na příspěvek dosáhnou, a případně v jaké výši. Současně s tím je připravená i komunikační kampaň, která má motivovat lidi, aby se nebáli požádat o pomoc (pozn. redakce: této problematice jsme se věnovali i v minulých číslech zpravodaje).

Energetická chudoba a pomoc českým domácnostem s vysokými náklady za elektřinu a plyn jsou prioritami nové vlády i ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky. Společným úspěchem je fakt, že k dnešnímu dni více než 90% zákazníků odešlo z režimu dodavatele poslední instance na standardní produkt nebo jsou v procesu této změny.

V Informačním servisu č. 1/2022 jsme uveřejnili článek s názvem Oslovte své občany a pomozte jim s energiemi. Není na místě otálet. Sérii kroků, které mají pomoci domácnostem ohroženým energetickou chudobou představil na tiskové konferenci také ministr Marian Jurečka. Mimo jiné konstatoval: „Vyzýváme všechny, kdo to ještě neudělali, aby neváhali a našli si nového dodavatele energií co nejdříve. Zároveň je třeba neodkládat platby za energie, byť mohou být skokově vyšší, ale není cesta neplatit a čekat, že se to vyřeší samo. V tom případě by mohl hrozit pád do dluhové pasti nebo dokonce exekuce. Faktury za elek-

třinu nebo plyn mohou být rázem i dvojnásobně vyšší, navíc hrozí další nárůst cen. Příspěvek na bydlení se díky rychlému prosazení novely zákona o sociální podpoře navyšuje, navíc součástí zákona je mechanismus, který vládě umožňuje, aby v průběhu roku okamžitě příspěvek navýšila, pokud to bude třeba.

Ministr představil také online kalkulačku, která pomůže s orientačním výpočtem a lidé tak mohou zjistit, jestli mohou mít na příspěvek nárok. Další možností je mimořádná okamžitá pomoc. „Věřím, že se nám touto cestou podaří ochránit ty zranitelné – typicky rodiny s dětmi, samoživitelky nebo seniory. Chtěl bych vyzvat i ty, kteří stát nikdy nežádali o pomoc, aby se nestyděli. Kalkulačku lze vyplnit anonymně na internetu, s vyplněním formulářů mohou pomoci pracovníci Úřadu práce ČR,“ řekl Jurečka. Žádost o příspěvek na bydlení lze podat elektronicky. V případě potřeby se lidé mohou obracet i na Call centrum Úřadu práce.

Podle výkonné ředitelky Svazu Radky Vladykové jsou v pohotovosti také samosprávy, které jsou významným komunikačním článkem mezi občany a úřady. „Velmi mě těší, že se podařilo rychle zareagovat a připravit novelu, kterou považujeme za výbornou formu pomoci. Zprostředkováváme informace městům a obcím, aby je mohly předat svým občanům a informovaly je, aby řešili svou situaci a požádali o příspěvek na bydlení, pokud na něj mají nárok. Rozhodně se nevyplatí odkládat platby a je třeba zabránit tomu, aby lidem byl kvůli nesplaceným fakturám odpojen proud anebo na ně zazvonil exekutor.“ Podle údajů energetických společností je aktuálně po splatnosti více než 100 tisíc faktur za elektřinu a plyn.

Na možný nápor žadatelů se připravuje Úřad práce ČR, který zřídil infolinku pro občany zasažené energetickou krizí. „Jsme připraveni zpracovávat žádosti o příspěvek na bydlení, včetně zvýšené administrace i dalších dávek – tedy doplatku na bydlení, případně mimořádné okamžité pomoci. Na výpomoc jsou připraveni kolegové z jiných agend či kontaktních pracovišť. Veškeré informace obča-

né najdou na webových stránkách Úřadu práce ČR, kde jsou k dispozici i videa, v nichž se zájemci dozví, jak správně vyplnit žádost,“ doplnil generální ředitel Úřadu práce ČR Viktor Najmon.

Důležité odkazy:

www.mpsv.cz – „pomoc při růstu cen energií“ – kalkulačka, odkaz na vyplnění formuláře, návodné video, jak vyplnit žádost

www.energetickyprispevek.cz – speciální web k tématu včetně odpovědí na časté dotazy

www.uradprace.cz/web/cz/-/s-rustem-cen-za-energie-muze-pomoci-up--1 – webové stránky Úřadu práce ČR

950 180 070 – telefonní linka Úřadu práce ČR k pomoci s energetickou chudobou

800 779 900 – call centrum Úřadu práce ČR (bezplatná linka)

Zdroj MPSV
redakčně upraveno

Whistleblowing – nikdy nekončící téma aneb Jak postupovat, pokud není dána národní právní úprava

Whistleblowing, tedy ochrana oznamovatelů, je stále téma, které rezonuje. Důvodem je i absence národní právní úpravy a nutnost řídit se přímo ustanoveními směrnice Evropského parlamentu a Rady. Každopádně je nezbytné učinit všechna možná opatření k tomu, abychom vyhověli požadavkům, jež jsou směrnici kladeny. O tomto tématu průběžně informujeme a stále je to téma, jež Svaz s Ministerstvem spravedlnosti diskutuje. A neboť dne 28. ledna jsme si připomněli mezinárodní Den ochrany osobních údajů, pro toto číslo je dané téma příležitostné. Mimochodem je možné zmínit, že 28. leden je pro tento mezinárodní svátek vybrán z toho důvodu, že právě v tento den roku 1981 přijala Rada Evropy takzvanou Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních údajů. A proč tato souvislost? Ochrana osobních údajů a whistleblowing spolu úzce souvisí. Pojďme již k uvedenému tématu.

Minulý měsíc, přesněji řečeno 17. 12. 2021, uplynula lhůta k transponování směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. října 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie (dále jen jako „Směrnice“). Byť tato lhůta nakonec dodržena nebyla, od 18. 12. 2021 se občané České republiky mohou domoci skrze přímý účinek svých práv, které jim tato Směrnice přiznává.

17. 12. 2021 bylo dlouho opomíjeným datem, neboť se všichni, kterých se problematika whistleblowingu týká, soustředili na termín 31. 3. 2022. S tímto datem, se kterým se pojila povinnost organizace být v souladu s novou právní úpravou, operoval chystaný zákon o ochraně oznamovatelů. Dnes je již ovšem jasné, že březnové datum letošního roku dodrženo nebude, respektive jej kvůli nepřijetí uvedeného

zákona „předstihl“ minulý prosinec, a to díky přímému účinku Směrnice.

Pojďme si ale nejdříve odpovědět na otázku, co to vlastně ten whistleblowing je (v češtině oznamování protiprávních činů)?

Jde o oznámení obsahující informace o možném protiprávním jednání, které má znaky trestného činu nebo přestupku. To-

muto věnujme pozornost – nejedná se tedy o jakékoli oznámení o jakémkoliv jednání. Navíc v současné podobě Směrnice rozsah oblastí omezuje v článku 2 odst. 1 Směrnice. Oznámení se může týkat prakticky jakéhokoliv podezření na spáchání trestného či jiného protiprávního činu, které se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací, a to ve smyslu vymezení v čl. 2 zmiňované směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Prací se v tomto smyslu rozumí zaměstnání, služba, činnost OSVČ, výkon práv spojených s účastí v právnícké osobě, výkon funkce člena orgánů právnícké osoby, výkon práv a povinností vyplývajících ze smlouvy o poskytování služeb či např. stáž. Shrňme-li výše uvedené, oznámení se tedy musí týkat takového protiprávního jednání, které

má znaky trestného činu nebo přestupku a které se oznamovatel dozvěděl v souvislosti s prací či jinou obdobnou činností.

Oznamovatelé (whistleblowerovi) bude díky nové právní úpravě poskytnuta širší míra ochrany před možnými odvetnými opatřeními (diskriminace na pracovišti, snížení mzdy, ukončení pracovního poměru atd.) a dále mu bude umožněno své oznámení podat vícero možnými kanály (vnitřní oznamovací systém, ministerstvo spravedlnosti a volné uveřejnění).

Nová pravidla se od 18. 12. 2021 zcela jistě týkají veškerých státních orgánů, stejně jako orgánů veřejné moci (u obcí je stále vycházeno z počtu obyvatel nad 10 000 ve smyslu metodického pokynu Ministerstva spravedlnosti) a dalších veřejných subjektů (veřejné školy, příspěvkové organizace apod.), které jsou kontrolovány nebo řízeny státem a které plní služby ve veřejném zájmu. Výše uvedeným subjektům na poslední chvíli případně nové povinnosti, které po nich budou moci občané vyvídat s odkazem na přímý účinek Směrnice o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

Tou hlavní a nejrozsáhlejší pak je **Vnitřní oznamovací systém**. Ten představuje jednu z možností, jak mohou oznamovatelé svá podezření sdílet. Vnitřní oznamovací systém by měl zajistit možnost jednoduchého podání oznámení, vyrozumění o přijetí oznámení, řádné posouzení důvodnosti podání, přijetí vhodných opatření k nápravě nebo předejití protiprávnímu stavu, jakož i diskrétnost a ochranu oznamovatele. Zároveň si povinné subjekty musí určit osobu, která bude vedením vnitřního oznamovacího systému pověřena. Pověřit je možné jak zaměstnance, tak osobu mimo organizaci. Takovou osobou může být i externí právnická osoba, která by vnitřní oznamovací systém spravovala pro povinný subjekt. Příslušnou osobou se rozumí osoba, která bude mít vyřizování oznámení v rámci vnitřního oznamovacího systému na starosti. Povinné subjekty, mezi které patří i obce a města, si takovou osobu mohou ustanovit interně, nebo si najmout externího poradce. Tak či onak, činnost příslušné osoby (její práva a povinnosti) a celý proces oznamování prostřednictvím vnitřního oznamovacího

ho systému je zapotřebí upravit vnitřním předpisem.

Z hlediska komplexního vyřízení oznámení by příslušná osoba (příp. osoba pověřená vedením vnitřního oznamovacího systému viz výše) měla mimo nezbytné technické zázemí disponovat i schopností oznámení zhodnotit i z právního pohledu. Na škodu pak není ani zkušenost se zpracováním

osobních údajů. Mezi hlavní pilíře nové právní úpravy whistleblowingu totiž patří nejen zachování důvěrnosti totožnosti oznamovatele a informací obsažených v oznámení, ale i možnost podat oznámení anonymně. Příslušná osoba by tak měla být schopna řádným nakládáním s osobními údaji tuto anonymitu zaručit. Příslušná osoba totiž nesmí sdělovat povinnému subjektu ani jiné osobě nic o identitě oznamovatele ani v případě, že jeho totožnost zná. Anonymita by tak měla být zaručena všem oznamovatelům.

Není radno řádné přijetí Vnitřního oznamovacího systému a související dokumentace podcenit. Pokud totiž nebude povinný subjekt nabízet dobře a dostupně zpracovaný Vnitřní oznamovací systém, oznamovatel se může rozhodnout, že využije jinou možnost, kterou mu Směrnice a chystaný zákon nabízejí. Tou první je podat oznámení přímo na Ministerstvo spravedlnosti, kde se jimi bude zabývat speciální oddělení. Druhou možností je za určitých podmínek i uveřejnění podání, pokud se nebude oznámením povinný subjekt, resp. Ministerstvo spravedlnosti, řádně zabývat. Obě tyto varianty jsou oproti Vnitřnímu oznamovacímu systému pro povinný subjekt nevýhodné, a to zejména z toho důvodu,

že povinné subjekty nedostanou možnost možný protiprávní stav zhojit samy. Naopak, jejich „špinavé prádlo“ se bude prát veřejně, včetně možného udělení sankcí.

Za nedodržení povinnosti dle Směrnice a chystaného zákona totiž hrozí vysoké pokuty, a to až do výše statisíců či procent z čistého obrátu. V tuto chvíli ovšem není jasné, jak bude případný prohrěšek řešen, neboť Směrnice ukládá jednotlivým státům, aby přiměřené sankce určily samy. K tomu ovšem v našem případě doposud nedošlo a je tak nejasné, jak se budou případné spory řešit.

Pro informaci pak dodáváme, že byt se v současné chvíli, kdy nebyla Směrnice do našeho právního řádu prostřednictvím zákona transponována, povinnosti primárně vztahují na státní subjekty uvedené výše, ve výjimečných případech se mohou týkat i soukromého sektoru. Svého práva se totiž mohou dovolat jakékoliv osoby, což může mít vliv i na soukromé společnosti.

Dle judikatury Soudního dvora Evropské unie jde například o situace, kdy dojde ke sporu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Zaměstnanec se může dovolat svých práv, které mu evropské právo skrze Směrnici poskytuje (tedy např. ochrana před odvetnými opatřeními či možnost zveřejnění informace). Pro soukromé subjekty se tak jeví jako velmi krátkozraké, pokud by otálely s přijetím řešení Vnitřního oznamovacího systému dlouho po 17. 12. 2021. Zaměstnanec by se totiž mohl raději rozhodnout oznámení podat veřejně, což by mohlo vést například k nežádoucí medializaci.

Závěrem je nezbytné dodat, že Ministerstvo spravedlnosti zveřejnilo Metodiku k přímé aplikovatelnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 ze dne 23. 10. 2019 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie a rovněž spustilo Externí oznamovací systém, jenž je dostupný na webových stránkách tohoto ministerstva a funguje prostřednictvím zabezpečeného formuláře pro učinění oznámení.

*Whistle Solutions s. r. o.
JUDr. Bc. Klára Sekretová, jednatelka
ve spolupráci s Mgr. Alenou Klimtovou, DiS.,
Legislativní a právní sekce Svazu*

Cesty vedoucí k srdcím

Připomínkováni legislativních návrhů vlády či vytváření dokonalého informačního servisu pro naše členy jsou určitě jedny z hlavních činností svazové kanceláře. Zároveň chceme ale naše města a obce spojit, propojovat, a to nejenom virtuálně.

Jednou z možností, jak toho docílit, je i podpora unikátního projektu obnovy tzv. Mariánské poutní cesty vedoucí z Prahy do Staré Boleslavi. S návrhem na spolupráci přišla patronka tohoto projektu a zakladatelka spolku s názvem Via Sancta Mariana sestra Dominika Bohušová OP.

Jak se můžeme dočíst na stránkách spolku (www.viasanctamariana.cz), jde o starobylou cestu z 10. století, kterou prvně šel Boleslav II., syn Boleslava I., bratra svatého Václava. Kajícní cesta, kterou chtěl Boleslav II. odčinit hřích svého otce, vraždu knížete Václava, byla později nazvána Via Sancta, tou cestou byl sv. Václav po smrti přenesen do Prahy a uložen v rotundě sv. Víta na Hradě. Tato cesta je první známou poutní cestou v Čechách. Lidé po ní putují už 11. století na místo zrození sv. Václava pro nebe a také na místo nalezení medailonu Matky Boží = dar sv. Metoděje sv. Ludmile ke křtu, který sv. Ludmila věnovala kněžici Václavu, ten jej měl při sobě v okamžiku smrti. V 17. století na poutní cestě byly vybudovány kaple podle Loretánských litanií, které jsou ze dvou třetin jen v paměti tradice a jedna třetina dosud stojí na svém místě, avšak značně sešlé a volají po opravě.

Cesta vede přes řadu pražských městských částí i obcí Středočeského kraje. Cílem spolupráce je obnova jednotlivých poutních zastavení, tedy restaurování kapliček, které zbyly z původního počtu 44 staveb či připomenutí místa, kde zaniklá kaplička stávala, prozatímne uložením dřevěného kříže s nápisem Via Sancta Mariana a číslem původní kaple, kde by měla v budoucnu stát její replika. Podstatné je zachování stejnorodosti zrestaurovaných či znovu vybudovaných kapliček.

Za tímto účelem nechal spolek zpracovat restaurátorský projekt. Aby mohli cestu obnovit, je velice důležitá spolupráce s místními zastupitelstvy v obcích, v nichž se kapličky nacházejí a kudy prochází poutní cesta.

Na schůzce v kanceláři Svazu jsme se ještě před Vánoci sešli se zástupci jednotlivých městských částí i obcí, abychom probrali možnosti zapojení, spolupráci i finanční podpory. Spolupráci přislíbila i představitelka Národního památkového ústavu. Povzbudivé bylo nadšení, s jakým se do projektu již zapojila řada samospráv po celé délce poutní cesty, někteří již spolupracují se spolkem delší dobu.

„Velmi děkuji za možnost videorozhovoru i s přítomnými představiteli obcí a měst, kudy Via Sancta Mariana prochází, a tímto způsobem i představitel celistvosti původní i nové cesty přítomností křížků na místech zaniklých kaplí, které jsme umístili při naší první pouti 31. 12. 2019 v lokalitách Karlín, Vysočany, Prosek, Kbely, Vínov, Podolanka, Dřevčice, Brandýs nad Labem, Stará Boleslav. S těmito městy a obcemi bychom nadále rádi spolupracovali při obnově a restaurování poškozených kaplí, stavbě replik kaplí zaniklých a nejen to. Smyslem této naší práce je připravit schůdnou cestu pro poutníky putující k Palladiu země české – medailonu Matky Boží, ke kterému se naši předkové po staletí utíkali v nebezpečích a vyprošovali pomoc a ochranu v nesnázích a těžkostech osobních i celého národa. V zastaveních jednotlivých kaplí je i literárně zachovaná legenda o sv. Ludmile a sv. Václavu posazená do tajemství života Panny Marie v loretánských invokacích a završená zasvěcením každého místa jednotlivým poutním mariánským místům na území Čech, Moravy a Slezska. To vše je předmětem rozjímání našich poutí.

O sv. Silvestru 2021 jsme ji šli už potřetí, abychom mší svatou uvítali nový rok, Slavnost Matky Boží Panny Marie. Via Sancta Mariana je podaná ruka našich předků, uvědomit si odkud a kam jdeme, že nejsme sami a společně s tímto vzácným dědictvím můžeme najít pro budoucnost ten správný směr. Těšíme se na spolupráci s vámi ve Svazu i se zastupiteli měst a obcí, které jsou po staletí lemovány poutní cestou k Panně Marii Ochránkyni našeho národa. Děkuji za možnost vás oslovit a poděkovat vám, za VSM S.M. Dominika Bohušová OP.“ Výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková dodala: „Pro nás je to radost vytvářet komunikační mosty a propojovat lidi s cílem obnovy naší historie, obnovy duchovních hodnot a v neposlední řadě i obnovy krajiny pro další generace.“

O sv. Silvestru 2021 jsme ji šli už potřetí, abychom mší svatou uvítali nový rok, Slavnost Matky Boží Panny Marie. Via Sancta Mariana je podaná ruka našich předků, uvědomit si odkud a kam jdeme, že nejsme sami a společně s tímto vzácným dědictvím můžeme najít pro budoucnost ten správný směr. Těšíme se na spolupráci s vámi ve Svazu i se zastupiteli měst a obcí, které jsou po staletí lemovány poutní cestou k Panně Marii Ochránkyni našeho národa.

Děkuji za možnost vás oslovit a poděkovat vám, za VSM S.M. Dominika Bohušová OP.“ Výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková dodala: „Pro nás je to radost vytvářet komunikační mosty a propojovat lidi s cílem obnovy naší historie, obnovy duchovních hodnot a v neposlední řadě i obnovy krajiny pro další generace.“

Příběh brandýských kapliček

Jednou ze samospráv, která vzala osud kaplí ještě před vyhlášením této iniciativy do svých rukou, je město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav. Tedy cílová destinace celé poutní cesty. Původně se na území Brandýsa nacházelo úctyhodných šest kaplí. Dochovaly se ale pouhé dvě. Tedy vlastně tři. A zde začíná celý příběh záchranu chátrajících místních kapliček.

Kaple Strašenská

Smutným mementem byla po dlouhá léta kaple s pořadovým číslem 38 (Strašenská

Kaple Strašenská před a po rekonstrukci

kaple), která žalostně vítala řidiče přijíždějící z Prahy k Brandýsu. Toto kdysi pompézní zastavení od donátora Ferdinanda Bonaventury, hraběte z Harrachu, leželo v katastrálním území sousedních Dřevčic. Obec ale neměla o tuto chátrající ruinu, která se postupem let začala nebezpečně naklánět k vozovce, zájem a zodpovědnost za její stav přisuzovala majiteli krajské silnice. Tahanice o to, kdo má nést náklady na její rekonstrukci, trvaly dlouhých 15 let. Kapli už podepíralo několik dřevěných trámů, aby se zcela nezbortila. „V tu chvíli jsme si řekli, že se do věci musíme okamžitě vložit, jinak spadne. Rozjeli jsme tedy velmi složitou a unikátní akci záchranu kaple,“ vzpomíná na dobu poměrně nedávnou, na srpen roku 2019, starosta Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi Vlastimil Pícek.

Hlavními iniciátory záchranu Strašenské kapličky byli místostarosta města Hynek Homolka a Pavel Havlíček z odboru investic a správy majet-

ku. V noci ze soboty 3. na neděli 4. srpna 2019 „odmávli“ náročné stěhování kaple. Ta se během osmihodinového manévru za pomoci techniky posunula o 5,5 metru na základový podstavec a dále od silnice. „Vlastního přesunu a následně obnovy pláště kapličky se zhostila společnost Archkaso pod vedením Jakuba Oravy a restaurátora Jaroslava Jelínka. Pan Jelínek se mimo jiné podílel třeba na obnově chrámu sv. Barbory v Kutné Hoře,“ uvedl Pavel Havlíček.

Celkové náklady na záchranu kapličky, včetně úvodního restaurátorského průzkumu, se vyšplhaly na téměř milion korun. Dokončeno bylo na podzim téhož roku. Poutníci a lidé cestující po „staré“ silnici do Brandýsa tak mohou již nějakou dobu obdivovat znovunabytou krásu kapličky zasvěcené Madoně ze Strašína u Sušice.

Vartenská kaple

Nadšenci z města na Labi ve svém úsilí zachránit alespoň to zbylé z Mariánské poutní cesty pokračovali. Loni v létě se, opět ve spolupráci s firmou Archkaso, pustili do opravy další kaple. Donátorem Vartenské kaple s pořadovým číslem 41 byl hrabě Antonín Berka z Dubé a je zasvěcena Panně Marii Vartenské (Wartha – nynější polské Brdo). „I tato kaplička, která stojí u silnice vedoucí nejužším centrem Brandýsa, byla značně nakloněná. Dochovala se ale v lepší kondici než kaple Strašenská,“ informoval Havlíček.

Obnova Vartenské kaple, která zahrnovala i její narovnání a statické zajištění, trvala několik měsíců. Dokončena byla na podzim 2021 a město Brandýs nad Labem-Stará Boleslav přišla na bezmála 800 tisíc korun. Oproti Strašenské kapli, kde restau-

Kaple Vartenská před a po rekonstrukci

rátory při odkrývání nátěrových vrstev objevili pouze fragmenty lizénových pásů (na nich byla původně vepsána modlitba), mohou poutníci na soklu Vartenské kaple sledovat alespoň letopočty předchozích oprav.

Vyšehradská kaple

A nový kabát získá i poslední dochovaná brandýská kaplička s číslem 42, Vyšehradská kaple. Ta původně nesla vyobrazení Madony Vyšehradské zvané Deštová a její vystavění financovali pánové z Valdštejna.

Kaple Vyšehradská

Kaple je nenápadně zabudovaná ve zdi nedaleko železniční trati, málokdo z kolemjdoucích si jí v linii staveb všimne. Loni na podzim proběhly první konzultace s památkáři o postupu rekonstrukce, práce na její obnově by město chtělo zahájit letos zjara. Kaplička se opět dostane do precizní péče společnosti Archkaso. Uvidíme, jakými nálezy restaurátorské mistry překvapí.

Už jen z dobových pramenů a map se dozvídáme o dávné existenci těch kaplí, které vítaly poutníky u vstupu do Brandýsa, a těch, jež znamenaly jejich poslední zastavení na dlouhé cestě do Staré Boleslavi. „Snahu o obnovení celé poutní cesty velmi vítáme a jsme samozřejmě připraveni se na tomto bohulibém projektu i nadále podílet,“ uzavřel starosta Brandýsa nad Labem-Staré Boleslavi Vlastimil Pícek.

Pohled stomatologa na nedostupnost stomatologické péče v menších obcích

Svaz měst a obcí ve spolupráci se Českou stomatologickou komorou v minulém roce na podzim uspořádal on-line kulatý stůl s názvem „Stomatologická péče a její dostupnost v obcích“. Požadavek na řešení tohoto tématu vzešel z území od starostů, kteří se potýkají s odlivem lékařů z obcí a měst a musí se vypořádat s nedostupností lékařské péče. Toto téma bude výzvou i pro následující období. Svůj pohled a několik tipů, jakým způsobem by obce mohly přispět ke zlepšení dostupnosti stomatologické péče, nám v rozhovoru představil MUDr. Jan Stuchlík, M.Sc., který byl rovněž jedním z vystupujících v rámci uskutečněného kulatého stolu.

V čem z Vašeho pohledu spatřujete největší problém v nedostatečné dostupnosti stomatologické péče, a to zejména v menších obcích?

Přesto, že se počet absolventů zubního lékařství navyšuje, stále nestačí kompenzovat množství zubních lékařů odcházejících do důchodu. Po absolvování fakulty zubního lékařství (přestože mohou legálně pracovat bez nutnosti atestace hned po skončení medicíny) absolvent není reálně zcela kompetentní provádět kvalitně a efektivně zubní ošetření, a proto drtivá většina zubních lékařů absolventů nejdříve nastupuje u zkušenějších kolegů, aby tam získali praxi a jistotu. To se přirozeně děje nejčastěji v místě jejich studia, tedy ve velkých městech, kde se díky vazbám, zvyku nakonec také usazují. Okresní města nakonec „přitáhnou“ 90% absolventů fakult a malé obce tolik bohužel netáhnou, protože v nich mladí zubní lékaři často nenajdou životní styl a příležitosti, na který byli z fakultních velkých měst zvyklí. Dalším z důležitých faktorů, které lokalitu profesního působení ovlivňují, je fakt, že zubní lékařství prováděné lege artis je náročné na technické a materiální vstupy a na čas, což současná úhradová vyhláška ani náhodou nepokryje a vyžaduje si tak vyso-

kou (většinou) finanční spoluúčast pacienta; tedy i odpovídající kupní sílu pacientů v regionu.

Je dle Vašeho názoru dostatek absolventů stomatologických oborů? Jak je to v ČR s kvalitou a možnostmi vzdělávání v této sféře?

Bohužel současné curriculum vzdělání studentů zubního lékařství obsahuje stále nedostatek praktické technické části (která pak v budoucí profesi vyplňuje většinu času zubního lékaře) v kombinaci s nedostatkem kvalitních a progresivních pedagogů z reálné praxe (tedy pracujících i mimo fakulty); absolventi tak reálně nejsou připraveni bezprostředně po ukončení studia vykonávat a poskytovat samostatně kvalitní zubní péči, i když jim to zákon umožňuje. Jako řešení ve zlepšení této situace vidím zapojení vybraných ambulantních zařízení do vzdělávacího procesu studentů, aby byli připraveni lépe na reálné podmínky v ambulantním provozu.

Jaké by dle Vás mohly být motivační prvky pro mladé stomatology, aby měli chuť/zájem jít pracovat do menšího města či obce?

MUDr. Jan Stuchlík, M.Sc.

Narozen v roce 1978 ve Zlíně.

Absolvent fakulty zubního lékařství 1. LF UK v Praze, 2005

Klinika Asklepion 2005–2012 na pozici zubního lékaře.

Od roku 2012 doposud majitel a vedoucí zubní lékař Dentální Kliniky Jan Stuchlík v Karlíně.

V roce 2017 po dvouletém studiu a závěrečné diplomové práci v Německu udělen titul „Master of Science in Orale Implantologie und Parodontologie“.

Jedním z faktorů je podpora ve vybavení a financování nové ordinace, které je samozřejmě finančně velmi nákladné, zejména pro začínajícího lékaře. Podpora bydlení. Smyšlná smlouva s pojišťovnou.

Jaké by za Vás byly další návrhy řešení situace nedostatku stomatologů mimo velká města?

Obávám se, že více možností není v repertoáru, bude potřeba akceptovat a trend je jasný, že za zdravotními službami se musí dojíždět. Možná je tak úkolem malých obcí zajistit lepší dopravní dostupnost pro ty, co nemohou cestovat autem.

Co byste poradil představitelům obcí, kteří by měli zájem, aby v jejich obci byla zřízena stomatologická ordinace?

Nejdříve nasmlouvat mladého zubního lékaře a zubní ordinaci projektovat a zařizovat podle jeho představ.

Za rozhovor děkuje Claudie Varhol z Legislativní a právní sekce

Dobrá spolupráce s hasiči je pro obce nezbytná

Dlouholetý člen Bezpečnostní komise Předsednictva Svazu Ing. Vladimír Vlček, Ph.D., MBA, se v loňském roce stal novým generálním ředitelem Hasičského záchranného sboru ČR. Jako profesionální hasič působí již od roku 1984 – dá se tedy bezpochyby říci, že se jedná o pravého člověka na správném místě. Na jeho působení u Hasičského záchranného sboru jsme se generálního ředitele Vlčka zeptali a položili mu několik otázek, především v souvislosti se spoluprací s městy a obcemi, kterou považujeme za velice důležitou.

Víme, že jako hasič pracujete již mnoho let. Jak jste se k práci u Hasičského záchranného sboru ČR vlastně dostal?

Musím přiznat, že jsem jako kluk o „hasičině“ vůbec neuvažoval. U nás v rodině nikdo hasičem nebyl, žádný příklad jsem neměl. Rozhodnutí, že nastoupím ke studiu na Vysokou školu báňskou v Ostravě padlo po předčasné smrti mého otce a bylo to rozhodnutí, které vyplývalo z momentální situace. Nicméně již při studiu jsem měl možnost stát se dobrovolným hasičem v Ostravě-Zábřehu a následně mé kroky již vedly k hasičům profesionálním. Na krátkou dobu do tehdejšího Gottwaldova, protože v Ostravě nebylo volné místo, pak už jsem ale napevno zakotvil v Ostravě, kde jsem, kromě dvou let v Praze, působil až do července loňského roku. Má téměř 38letá praxe ukazuje, že rozhodnutí stát se hasičem bylo správné, protože mě i po těch letech práce nesmírně baví a naplňuje.

Co Vás na Vaší práci naplňuje a co naopak tíží?

Být hasič není povolání, ale je to poslání. Příslušníci slibují, že při ochraně životů a majetku spoluobčanů nebudou váhat nasadit i vlastní život, což je velice zavazující. Je to nesmírně náročná profese a bez podpory rodiny, zázemí se dělá těžko. Nároky jsou obrovské jak na fyzickou kondici, tak na psychiku. Značné požadavky jsou kladeny nejen na nás, ale i na naše nejbližší.

Za minulého režimu naše práce nebyla patřičně doceněna, a to ani společensky. Dnes je to výrazně jiné, důvěra lidí v hasiče činí až 97%, což je neuvěřitelné číslo. I během současné pandemie covidu-19 ukazujeme, že vždy odevzdáme maximum. A právě vysoký kredit hasičů, který se nám daří dlouhodobě držet, ten závazek, že se na nás občané naší země mohou spolehnout v každé situaci, je to, co mi stále dává v mé práci smysl a naplnění.

Co mě naopak tíží, je stále velmi podfinancovaný rozpočet, který je vidět v každé oblasti naší činnosti. V investiční oblasti rozpočtu jsme dlouhodobě v nelichotivé situaci, kdy vnitřní dluh HZS ČR dosahuje přibližně 10 miliard korun a k tomu musíme připočítat dalších 5 miliard korun dluhu pro jednotky sboru dobrovolných hasičů. Pouze

na obměnu základních cisternových automobilových stříkaček a výškové techniky je akutně potřeba profinancovat 5 miliard. Další finanční prostředky jsou třeba na speciální hasičskou techniku, dýchací přístroje a spojení. A tak bych mohl, co se týče financí, pokračovat.

Od loňského roku jste se tedy nově stal generálním ředitelem HZS ČR. Jaké cíle jste si v této funkci vytyčil?

Funkci generálního ředitele HZS ČR jsem převzal před více než půl rokem. Věděl jsem, že doba není a nebude nikterak jednoduchá. Mimo jiné pokračovaly likvidační práce po tornádu na jihu Moravy a samozřejmě také zde byla pandemie covidu-19. Činnosti s ní spojené byly a jsou pro HZS ČR i nadále velkou výzvou. Po svém nástupu do funkce jsem neprodleně začal řešit deficit v zastaralé technice HZS ČR a potřebu navýšení početních stavů příslušníků. Cílovým stavem by tak mělo být posílení o 1540 služebních míst. Pro letošní rok jsme již posílili o 300 míst.

S nástupem nové vlády není v současné době zcela zřejmé, jestli nastavené cíle bude možné plně realizovat, zejména z finančních důvodů. Nicméně s ministrem vnitra Vítem Rakušanem, jenž má mimo jiné i zkušenosti jako starosta města Kolína, jsem ve velmi úzkém kontaktu a je třeba říci, že v základních cílech se určitě shodujeme. Mimo jiné pan ministr také poděkoval hasičům za nasazení v době pandemie, ocenil naši činnost po tornádu na Moravě a vyzdvihl i to, že HZS ČR je stabilním sborem s vysokým renomé u široké veřejnosti.

Podává se již něco z těchto cílů splnit?

Půl roku ve funkci je velmi krátké období na zhodnocení. Dlouhodobé cíle, které mám nastavené a o kterých jsem se již zmínil, tedy finanční a personální stabilita sboru, je běh na dlouhou trať. Navíc pandemie koronaviru, nová vládní garnitura, rozpočet v provizorii a možná i přicházející ekonomická krize tyto plány může přibrzdit.

Reálně se nám však daří posilovat počty hasičů na stanicích. Navýšení počtu o 300 ta-

bulkových míst, které se podařilo dojednat během léta, bylo náročné i po stránce výběrových řízení, kdy přijetí k hasičům je podmíněno náročnými fyzickými, zdravotními i psychologickými testy. Rozhodně to není tak, že bychom mohli přijmout každého, kdo se přihlásí. Jsem proto rád, že se podařilo v tak krátké době tabulková mís-

ta obsadit.

V neposlední řadě považuji za úspěch vysokou proočkovanost v řadách HZS ČR, která nám reálně ukazuje, jak pomáhá při snižování počtu nakažených, ale i hasičů a zaměstnanců v karanténě. Díky tomu není ohrožena akceschopnost sboru, což je pro nás klíčové.

Jak hodnotíte spolupráci se samosprávami a SMO ČR?

Dobrá spolupráce na úrovni obcí a krajů je pro Hasičský záchranný sbor ČR velice důležitá. Jednak obce jsou zřizovateli jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí, kde spolupráci zejména na úrovni jednotek, ale i spolků, považuji za nepostradatelnou a neocenitelnou v rámci bezpečnostního systému ČR. A také jsou důležitým článkem v krizovém řízení.

Já jsem již několik desítek let členem bezpečnostní komise Svazu, což mi pomáhá k pochopení a následně efektivnější pomoci celému bezpečnostnímu systému.

Ještě jednou se vrátím ke spolupráci s dobrovolnými hasiči, kterou, jak jsem již řekl, považuji za nepostradatelnou, což prokázaly i události poslední doby, kdy byli dobrovolní hasiči velmi aktivně zapojeni například do likvidace následků tornáda na Moravě nebo většiny činností v souvislosti s pandemií covid-19. Proto si velmi vážím finanční podpory jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí ze strany samosprávy.

Takže mohu říci, že spolupráci se všemi subjekty a sdruženími v oblasti samosprávy, ať právě se Svazem měst a obcí, Sdružením místních samospráv či Asociací krajů považuji za silně potřebnou a mohu ji osobně hodnotit velice pozitivně.

Za rozhovor děkuje Claudie Varhol z Legislativní a právní sekce

- Možnost členských obcí využití služeb až pětkrát ročně zdarma
- Více než 3000 aktuálních právních rad
- Využívá již více než 3000 obcí
- Každá členská obec Svazu má přístupy až pro 11 osob
- Automatické dokumenty – systém chytrých vzorů
- www.poradnaproobce.cz

Výroční zpráva podle zákona o svobodném přístupu k informacím

DO 1. BŘEZNA JE TŘEBA VÝROČNÍ ZPRÁVU ZVEŘEJNIT

Vzhledem k tomu, že se blíží termín, resp. konec lhůty pro zveřejnění tzv. výroční zprávy o činnosti za předcházející kalendářní rok v oblasti poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), je vhodné připomenout si tento institut a upozornit na nejdůležitější praktické otázky související s jeho aplikací.

Základní právní rámec představuje ustanovení § 18 InfZ, dle jehož odstavce 1 **musí každý povinný subjekt (tedy i obce) vždy do 1. března zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací podle tohoto zákona** obsahující údaje stanovené taxativním výčtem v tomto ustanovení (mj. počet podaných žádostí o informace a počet vydaných rozhodnutí o odmítnutí žádosti, počet podaných odvolání proti rozhodnutí nebo stížností podaných proti postupu povinného subjektu aj.). Každý povinný subjekt musí proto sledovat stanovené údaje o vyřizování žádostí o poskytnutí informací; tato povinnost se nicméně týká pouze písemně podaných žádostí o informace, na žádosti ústní (které jinak lze v režimu InfZ podávat) se uvedená evidenční povinnost nevztahuje.

Je třeba mít na paměti, že povinnost zveřejnit výroční zprávu bude dána i tehdy, pokud žádná žádost o poskytnutí informace nebyla v předchozím kalendářním roce u povinného subjektu podána, neboť InfZ v tomto ohledu žádnou výjimku z této povinnosti nestanoví. V takovém případě bude výroční zpráva deklarací skutečnosti, že povinný subjekt žádné žádosti o informace v uplynulém roce nevyřizoval.

Předmětem dotazů a v té souvislosti i různých se názorů bývá otázka, který orgán obce za zpracování výroční zprávy odpovídá, popř. ji schvaluje. Podle některých názorů se jedná o nevyhrazenou (zbytkovou) pravomoc rady obce (popř. starosty v obcích bez rady), podle jiných názorů

(k nimž se přikláníme) je za pořízení výroční zprávy odpovědný starosta obce v intencích § 103 odst. 4 písm. e) zákona o obcích, dle něhož starosta odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.

Způsob zveřejnění informační zprávy vyplývá z § 5 odst. 1 InfZ, dle něhož má být mj. právě výroční zpráva za předcházející kalendářní rok zveřejněna v sídle a úřadovně povinného subjektu na místě, které je všeobecně přístupné (přičemž musí být veřejnosti umožněno pořízení její kopie), a dále z § 5 odst. 4 InfZ, dle něhož musí být zveřejněna způsobem umožňujícím dálkový přístup. Výroční zpráva musí být tedy zveřejněna v sídle povinného subjektu a ve všech jeho úřadovnách; pokud má tedy obec více úřadoven (pracovišť oddělených od „hlavního“ sídla, resp. budovy), je třeba zpřístupnit výroční zprávu v každé z nich.

Ukládá-li zákon zveřejnění výroční zprávy na všeobecně přístupném místě, neznamená to nutně požadavek nepřetržitě tohoto přístupu. Tato podmínka bude tedy splněna např. i zpřístupněním v místech, do nichž má veřejnost volný přístup, byť nikoli po celých 24 hodin. Je rovněž možné umístit výroční zprávu na úřední desku obecního úřadu, není to však jediný (ani povinný) způsob. Stejný účel splní např. prostá informační tabule ve veřejně přístupných prostorách povinného subjektu.

Zákon nestanoví výslovně sankci za porušení povinnosti zpracovat a zveřejnit výroční zprávu, nicméně v případě obcí může být (a v praxi standardně bývá)

plnění této povinnosti předmětem kontroly výkonu samostatné působnosti ze strany Ministerstva vnitra. V praxi se může stát, že povinný subjekt obdrží žádost o poskytnutí informací, které jsou předmětem evidence ve výroční zprávě (např. informace o počtu podaných žádostí o informace za určité období probíhajícího roku). Takovou žádost nelze jednoduše odmítnout s odkazem na fakt, že tyto informace budou vyplývat z výroční zprávy (ať si tedy žadatel „počká“); vyřízení takové žádosti bude záviset na tom, zda si povinný subjekt vede průběžně evidenci podaných žádostí – pokud ano, je třeba žadateli požadovaný údaj bezesporu poskytnout. Pokud povinný subjekt shromažďuje údaje za uplynulý rok souhrnně až v rámci přípravy výroční zprávy (a do té doby tedy nemá k dispozici údaj o počtu obdržených žádostí ve formě zaznamenané informace), bylo by teoreticky možné takovou žádost o informace odmítnout coby požadavek na vytvoření nové informace ve smyslu § 2 odst. 4 InfZ. Je ovšem otázkou, zda by takový postup nebyl považován v případě přezkumu za formalistický; lze proto spíše doporučit, aby povinný subjekt uvedené žádosti vyhověl a informace poskytl („spočítal“).

Praktických otázek spojených s aplikací zákona o svobodném přístupu k informacím, včetně institutu výroční zprávy, by se našla celá řada. Některé otázky, položené v naší právní poradně, uvádíme k případnému využití nebo inspiraci i v tomto vydání zpravodaje.

Mgr. Lukáš Rothanzl

Vybrané dotazy

■ **Musí být výroční zpráva dle zákona o svobodném přístupu k informacím zveřejněna i na úřední desce obce, event. v jaké lhůtě?**

Obec je povinna ve svém sídle a svých úřadovných zveřejnit na místě, které je všeobecně přístupné, jakož i umožnit pořízení jejich kopie, mj. i výroční zprávu za předcházející kalendářní rok o své činnosti v oblasti poskytování informací. Obec musí zveřejnit výroční zprávu též způsobem umožňujícím dálkový přístup (na internetu). Zveřejnění výroční zprávy na úřední desce zákon neukládá. Výroční zprávu za předcházející kalendářní rok musí obec zveřejnit do 1. března.

■ **Vztahuje se zákon o svobodném přístupu k informacím i na základní a mateřské školy? Je škola veřejnou institucí ve smyslu tohoto zákona a má mít povinné informace dle jeho struktury?**

Instituci základní nebo mateřské školy jakožto příspěvkové organizace zřizované obcí, jež je nadaná samostatnou právní subjektivitou, je nutné ve světle dosavadní judikatury jednoznačně zahrnout pod pojem veřejné instituce, s kterým operuje zákon o svobodném přístupu k informacím (veřejná instituce je podle § 2 tohoto zákona povinným subjektem). Tyto školské instituce jsou tedy dle tohoto zákona povinné subjekty a mají povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti. Stejně tak i školy musí za účelem informování veřejnosti zveřejňovat dle své povahy všechny informace zejména dle § 5 tohoto zákona.

■ **Lze v rámci odpovědi na žádost o poskytnutí informace dle zákona o svobodném přístupu k informacím poskytnout kompletní dokumentaci k výběrovému řízení na zaměstnance obce a poskytnout kopie jednotlivých listin (včetně přihlášek obsahujících životopisy uchazečů)?**

Při vyřízení žádostí o informace spadající do režimu zákona o svobodném přístupu k informacím je třeba postupovat tak, že žadatelé budou poskytnuty všechny požadované informace s případným vyloučením údajů požívajících na základě výslovného ustanovení zákona právní ochrany před zveřejněním. Tzn., že

v tomto případě je možné dokumentaci poskytnout, ale nikoliv se všemi údaji. Zejména osobní údaje o uchazečích nemohou být poskytnuty bez jejich souhlasu. Z toho důvodu by bylo dobré dokumenty či jejich části, které tyto údaje obsahují, např. výše zmíněné životopisy, vyloučit, neboť z popsané situace předpokládáme, že se jedná o osoby fyzické. Ochrana osobních údajů připadá v úvahu pouze v souvislosti s fyzickými osobami, neboť údaje o právnických osobách nepodléhají režimu zákona o ochraně osobních údajů.

■ **Žadatel požaduje po obci zaslání přehledu všech pozemků, které obec prodala třetí osobě za poslední 3 roky, včetně vždy uvedení parcelního čísla pozemku, katastrálního území, ve kterém se pozemek nachází, druhu pozemku, výměry pozemku a kupní ceny, za kterou byl příslušný pozemek prodán. Měla by obec této žádosti vyhovět?**

Ano, ale taktéž je v této záležitosti namístě odlišit přístup k jednotlivým požadovaným údajům. Identifikaci pozemku v rozsahu parcelního čísla a katastrálního území a údaj o kupní ceně je namístě poskytnout; u dalších údajů týkajících se pozemku lze odkázat na zveřejněnou informaci – žadatel si dle poskytnutých údajů může v aplikaci nahlížení do katastru nemovitostí dohledat druh pozemku i jeho výměru.

Pokud ze strany obce bude vynaloženo oprávněně velké množství času, lze uvažovat o úhradě za mimořádně rozsáhlé vyhledání informace dle ustanovení § 17 odst. 1 a 3 zákona o svobodném přístupu k informacím.

■ **Může zastupitelstvo obce rozhodnout o tom, že obec bude zveřejňovat smlouvy nad rámec zákona?**

Ano možné to je. Podle ustanovení § 5 odst. 7 zákona o svobodném přístupu k informacím platí, že obec jako povinný subjekt může zveřejnit i jiné informace než zákonem přímo stanovené. Avšak je třeba vzít vždy v potaz případný rozpor s právními předpisy. Určitým vodítkem mohou být omezení vyjmenovaná v zákoně o svobodném přístupu k informacím (např. ochrana osobních údajů

Mgr. Lukáš Rothanzl

Ve své advokátní praxi se zaměřuje zejména na poskytování právních služeb územním samosprávným celkům, resp. veřejnému sektoru jako takovému. V minulosti působil jako právník Ministerstva vnitra, odboru dozoru a kontroly veřejné správy, kde se věnoval metodické a aplikační činnosti spojené především se zákony o územních samosprávných celcích a zákonem o svobodném přístupu k informacím. Je také členem pracovní komise Legislativní rady vlády ČR, zvláštní rozkladové komise Ministerstva průmyslu a obchodu, zvláštní rozkladové komise při odboru 12 Ministerstva financí a zvláštní rozkladové komise Ministerstva financí k zákonu o svobodném přístupu k informacím.

Dlouhodobě přednáší problematiku hospodaření s majetkem obcí, ochrany osobních údajů a zákona o svobodném přístupu k informacím. Mimo jiné publikační činnosti je spoluautorem komentáře k zákonu o svobodném přístupu k informacím.

již či ochrana obchodního tajemství atd. – konkrétně se jedná o omezení uvedená v ustanovení § 7 až 12 zákona o svobodném přístupu k informacím). Lze tedy shrnout, že obec může zveřejnit informace nad rámec zákona, ale je přitom nutné dbát ochrany práv třetích osob, kterých by se takové zveřejnění mohlo dotknout.

*odpovědi na dotazy zpracovala
KVB advokátní kancelář*

Legislativa pod lupou aneb Co se řešilo v roce 2021 a s čím v roce 2022 začínáme

Rok 2021 byl ve znamení celospolečenských turbulencí. Všichni jsme se ocitali denně v situacích, o nichž se nám v minulosti ani nezdálo. I z pohledu legislativy to byl rok mimořádně významný a přinesl spoustu nového. Asi nejvíce zmiňovanou otázkou byla rekodifikace stavebního práva, ale například ani novelizaci zákona o elektronických komunikacích nemůžeme ponechat stranou, rozhodně ani odpadovou legislativu, která nám ale dává pořád zabrat, nebo oblast energetiky, kde jsme měli možnost seznámit se s postupy, jež jsme doposud řešit nebyli nuceni. Svaz však ve všech okamžicích dělal možné i nemožné, aby dostal svému závazku – hájit zájmy svých členů, měst a obcí.

Rok 2021 ve zpětném zrcátku

Svaz se v loňském roce snažil zasadit v návaznosti na usnesení Předsednictva Svazu o přijetí rekodifikace stavebního práva v pokud možno co nejpříznivějším znění jak pro města a obce, tak i občany. Neboť bylo zřejmé, že rekodifikaci nelze zabránit, věnoval maximální úsilí zachování smíšeného modelu veřejné správy a zachování stavebních úřadů v území. Vznik speciálního stavebního úřadu podporoval pouze ve směru k realizaci „velkých“ staveb. Jeho snahy byly částečně úspěšné, avšak závěr ještě stále není dán.

Eminentní zájem Svaz v loňském roce věnoval i zvýšení příspěvku z rozpočtového určení daní pro města a obce. Povedlo se zajistit i schválení novely zákona o obecní policii a zakotvení odchodného pro strážníky obecní policie za účelem kompenzace výkonu tohoto psychicky i fyzicky náročného povolání. Určitě musíme zmínit kompenzace pro obce, které vykonávaly povinnosti karanténního ubytování covid-19 pozitivních osob bez přístřeší a osob vykázaných z obydlií za období od 12. března 2021 do 30. dubna 2021.

Velmi intenzivně Svaz sledoval turbulentní situaci ve školství. Sledoval stále se měnící pravidla chodu škol a spolu s řediteli škol a zástupci obcí usiloval o racionalizaci některých opatření. A mnohokrát se to podařilo, třeba ohledně testování, roušek ve školách či pravidel pořádání letních táborů. Vedle toho se podařilo najít kompromis u pravidel provozu dětských skupin a zajistit jejich stabilní financování ze státního rozpočtu. Na vybudování nových kapacit by měla být navíc ještě letos

vypsána dotační výzva. Podařilo se také vyjednat pro letošní rok více finančních prostředků pro novou sportovní infrastrukturu.

V oblasti životního prostředí se Svazu podařilo uplatnit řadu zásadních připomínek k strategickému materiálu Cirkulární Česko 2040 – přechod na cirkulární ekonomiku by tak měl být podmíněn rozumným přístupem k problémům obcí.

Svazu se také podařilo zabránit přijetí mnoha novel, které by byly k tíži jeho členů. Určitě je nezbytné zdůraznit např. zabránění rozšíření působnosti Nejvyššího kontrolního úřadu či vyškrtnutí finančních prostředků z Národního plánu obnovy, jež měly sloužit k regeneraci brownfieldů, a zabránit snížení financí určených na kulturu. Podařilo se rovněž zabránit přijetí novely zákona umožňující tzv. konzervaci tratí, která by pro mnoho lokálních železničních tratí znamenala konec. Svaz se aktivně postavil za obce, jejichž dopravní obslužnost byla nejen tímto návrhem výrazně omezena.

Pozor na novinky roku 2022

Nicméně rok 2022 přináší i mnohé legislativní změny, kterým je nezbytné věnovat maximální pozornost. Možná stačí vyslovit jedno slovo – whistleblowing aneb ochrana oznamovatelů. Toto téma zmiňujeme i v tomto čísle Informačního servisu z pohledu realizace a vyvarování se aplikačních chyb. Velice rozsáhlá novela zákona o elektronických komunikacích vnesla novou povinnost v oblasti tzv. cookies a obdobných nástrojů, tj. souborů, jež jsou ukládány do počítače nebo

jiného zařízení uživatele při prohlížení internetových stránek. Povinnost upravit tzv. cookie lišty, resp. jejich zavedení, se dotýká i měst a obcí a bližší informace lze nalézt na našich webových stránkách.

Start roku 2022 je spojen i s přípravou na povinné atestace elektronických spisových služeb a založení tzv. atestačního střediska. K tomuto bylo přijato usnesení vlády, které však ke dni uzávěrky tohoto čísla (tj. k 31. 1. 2022) nebylo ještě v písemné podobě vydáno. Nicméně z tiskového prohlášení ministra vnitra Víta Rakušana vyznělo, že povinnost atestace elektronické spisové služby bude ve směru navržené novely zákona o archivnictví a spisové službě odložena. O dalším vývoji Vás budeme informovat.

Nový rok přinesl také řadu změn v dopravě. Sjednotilo se započítávání promlčecí doby u dopravních přestupků spáchaných řidičem a provozovatelem vozidla, čímž se snad podaří odstranit časté obstrukce některých řidičů. Nové pravomoci získali nejen policisté, ale také obecní strážníci. Usnadní se také odstraňování autovraků z veřejně přístupných účelových komunikací – viz str. 9.

Pohled do předního skla – legislativní výzvy nového roku

Se začátkem roku 2022 a prvními zasedáními Poslanecké sněmovny jsme zaznamenali i několik novelizačních návrhů. Lze příkladem zmínit novelu k podílu kraje na rozpočtovém určení daní ze silniční daně, ke korespondenčnímu hlasování při volbách do Parlamentu, k otázce regulace air´b´n´b nařízením obce či k předkupnímu

právu obce při prodeji nepotřebného majetku. Byl rovněž podán legislativní návrh k odložení účinnosti nového stavebního zákona. Svaz nadále rozvíjí spolupráci s ERÚ a v rámci osvětové činnosti chystá několik seminářů řešících aktuální aspekty energetického práva.

Pečlivě jsme prozkoumali Programové prohlášení nové vlády. Chceme se bez

váhání už od počátku zaměřit na legislativu pro obce potřebnou a prospěšnou. A bránit její zájmy tam, kde na ni stát zapomíná. Tahle jízda se teprve rozjíždí, ale my stojíme na pomyslném startu připraveni legislativním výzvám nového, dvojkového, roku.

Lze tak uzavřít, že jak rok 2021 byl turbulentní mj. i v oblasti legislativy, i rok

2022 bude dle všeho velice hektický. Cíl Svazu je jasný – bedlivě sledovat oblast legislativy a činit maximum pro to, aby hájil zájmy měst a obcí. A to profesionálně a proaktivně.

za Legislativní a právní sekci Alena Klimtová
ve spolupráci s Claudií Varhol,
Martinem Pikousem a Tomášem Sobotou
(zpracováno ke dni 28. 1. 2022)

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Řízení před soudem: plná jurisdikce; listina předložená správním orgánem k důkazu v řízení o žalobě

Správní soudnictví nechrání veřejná subjektivní práva podle zásady „jednou a dost“: jeho smyslem není potrestat správní orgán (zrušením rozhodnutí bez možnosti nápravy) za to, že hned napoprvé nevydal bezvadné rozhodnutí, ale dovést jej k tomu, aby vydal rozhodnutí zákonné. Správnímu soudu rozhodujícímu v plné jurisdikci proto nic nebrání, aby provedl důkaz (§ 52 a § 77 s. ř. s.) listinou, která sice existovala už před vydáním napadeného rozhodnutí, ale kterou žalovaný správní orgán předkládá ve prospěch svých závěrů až v řízení o žalobě [zde: závaznou informaci o sazebním zařazení zboží, která by mohla zpochybnit tvrzenou dobrou víru žalobce – celního deklaranta – podle čl. 220 odst. 2 písm. b) nařízení Rady (EHS) č. 2913/92, kterým se vydává celní kodex Společenství].

Není ovšem úkolem soudu, aby tuto listinu hodnotil jako první. Je-li listina důležitá pro rozhodnutí ve věci, soud zruší napadené rozhodnutí kvůli nedostateč-

ně zjištěnému skutkovému stavu a nechá na správním orgánu, aby zhodnotil obsah nově předložené listiny a znovu posoudil spornou otázku (§ 78 odst. 6 s. ř. s.).
(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 8. 2021, čj. 10 Afs 352/2019-26)

Pandemický zákon: aktivní procesní legitimace; diskriminace jako důvod nezákonnosti mimořádného opatření

I. Ten, kdo tvrdí a prokazuje, že patří do skupiny, která je diskriminována mimořádným opatřením při epidemii onemocnění covid-19, je aktivně procesně legitimován dle § 101a odst. 1 s. ř. s. k podání návrhu na zrušení tohoto mimořádného opatření.

II. Nezdůvodní-li Ministerstvo zdravotnictví nijak, proč se dvěma skupinami osob, které se jeví být ve stejném či obdobném postavení, zachází odlišně, je to důvod pro zrušení, popřípadě vyslovení nezákonnosti mimořádného opatření při epidemii onemocnění covid-19.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2021, čj. 6 Ao 21/2021-23)

Opatření obecné povahy: vyloučení účastnictví v řízení; nemožnost nahlížet do spisu; nezákonný zásah

I. V případě opatření obecné povahy (zde mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví) nepřichází v úvahu přiměřená aplikace institutu účastnictví ve správním řízení podle § 27 správního řádu (nejsou zde žádní blíže ur-

čení účastníci). Nahlížení do spisu ze strany účastníka řízení ve smyslu § 38 odst. 1 správního řádu tak z povahy věci u opatření obecné povahy nepřichází v úvahu. V případě odepření nahlížení požadovaného z titulu účastnictví tak pojmově vůbec nelze hovořit o nezákonném zásahu ve smyslu § 82 s. ř. s.

II. V případě opatření obecné povahy nepřipadá v úvahu ani aplikace § 28 odst. 1 správního řádu, tj. rozhodování o tom, že někdo není účastníkem řízení o návrhu opatření obecné povahy. Možný nezákonný zásah spočívající v nevydání rozhodnutí podle § 28 odst. 1 správního řádu je tak pojmově vyloučen.

(Podle usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 5. 2021, čj. 18 A 79/2020-34)

Správní trestání: přestupky v silniční dopravě; odečet bodů v registru řidičů; námítky proti záznamu bodů v registru řidičů

Postupem podle § 123e odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, jsou řidiči v důsledku plynutí času odečítány body z celkového bodového hodnocení, nikoli od konkrétních záznamů bodů v registru řidičů. Odečtení bodů odpovídajících počtem konkrétnímu záznamu proto bez dalšího nebrání tomu, aby řidič oprávněně podal námítky proti takovému záznamu bodů v registru řidičů (§ 123f téhož zákona).

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 8. 2021, čj. 8 As 347/2019-29)

Zdroj: Sbíрка rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu

Do tohoto čísla jsme pro vás vybrali povídání starostky obce Holasice **Lenky Ungrové**, která se podělila o své pocity při nástupu do funkce, ale i o několik úsměvných historek. Ne vždy se ale jedná pouze o historky veselé...

Nebojím se velkých výzev

Ve funkci starostky malé obce Holasice, která čítá 1220 obyvatel a leží v okrese Brno-venkov, jsem od roku 2010. Když jsem do funkce nastupovala, byla jsem přesvědčená, že mě bude práce bavit. Mám ráda lidi, ráda vidím za sebou výsledky své práce, jsem pracovitá, mám organizátorského ducha – ve svém civilním povolání jsem např. organizovala mezinárodní setkání horkovzdušných balónů, vedla jsem tiskové konference, organizovala přehlídky pracovních nabídek pro zájemce z celého Jihomoravského kraje, zajišťovala technické zázemí pro členy skupiny Rolling Stones v Praze, provázela jsem na státním zámku v Lednici apod. Ve volném čase jsem moderovala nejrůznější společenské akce, uvádím koncerty kostelních scholy...

Nebojím se velkých výzev a vždycky mě trošku těší, když je přede mnou úkol, na který tak úplně nemám, ale pustím se do řešení a na konci mého snažení je dobrý výsledek. Byla jsem přesvědčená, že se dokážu s každým domluvit, jsem komunikativní a jen tak něco mě nerozhodí. Už v průběhu prvního volebního období jsem ale nejednou doma brečela, protože představa a realita o poslání starostování je naprosto odlišná. Jsem však narozena ve znamení Berana, a tak jsem bojovník a nevzdávám se. Práce s lidmi má spoustu úskalí, problémy, ale i nadávky od spoluobčanů, často i urážky a nejednou jsem slyšela i vulgární výrazy na svou osobu, před vlastním domem jsem měla dokonce

namalován neslušný obrázek na silnici, facebook jsem zrušila, protože hulvátské chování občanů (často pod rouškou anonymity, jako např. Mata Hari) neznalo mezí... Přes toto všechno mě stále práce pro druhé baví.

Už v mládí mě oslovil citát

J. A. Komenského:

Komukoli prospěti můžeš, prospívej rád, možno-li celému světu. Sloužiti a prospívati je vlastnost povah vznešených.

Slíbila jsem si, že jakmile skončím se starostováním, určitě napíšu knihu zážitků z tohoto období, protože když lidem řeknete, že pracujete jako lékař, každý s úctou poznamenaná, no, to je náročná profese, záslužná, zachraňuje lidský život. Když řeknete, že pracujete jako učitel, každý opět poznamenaná, to je těžká práce, dneska děcka jsou nevychovaná, ti učitelé to nemají snadné. Ale když řeknete, že jste starostka, tak si každý pomyslí – nemá co dělat,

jen sedí na radnici a ukazuje prstem nahoru a dolů jako římský císař. Ale to je velký omyl, jak asi všichni, kolegové starostové, víte.

Zvířectvo všeho druhu

Jeden letní večer jsem se opravdu těšila, že si užiju klid u televize jeden z dílů Angelik (pro někoho „sladká limonáda“, ale já si u těchto naivních filmů krásně odpočinu a odreaguju se, nemusím nic řešit, nemusím příliš přemýšlet o ději). Připravila jsem si dvě deci vínka, samozřejmě nesmí chybět oblíbené brambůrky, a to je relax.

Asi v polovině filmu, cca ve 21 hodin, mi zvoní telefon, na displeji se objeví hláška PROFÍ HASIČI ŽIDLOCHOVIC. Ihned mi naskočí tisíc možností, co se kde děje. Přijímám hovor, kdy na druhé straně se ozývá: „Paní starostko, pojdte k řece, na vašem katastru plave pes, pojdte si pro něho.“ Ihned je po pohodě, po Angelice, a jdu tedy k řece. Tam blikají majáky, u řeky je asi osm lidí včetně řady zvědavých občanů, kdy profí hasič mi dává v dece zabaleného psa, který byl poměrně vyčerpaný, a já se naivně žensky ptám: „Co s ním mám dělat? Co když mě pokouše?“ Pan hasič mi jen stroze oznámí: „To je váš problém, plave na vašem katastru, tak je váš. Tu deku nám zítra vraťte na služebnu.“ Tak přebírám psa a v hlavě mi šrotuje, co s ním. Domů ho vzít nemůžu, máme otevřenou

Kaple sv. Václava

Sokolovna

Školní hřiště v záplavě květů

Škola

Hřiště

zahradu se sousedy, kteří mají psa, takže to by nemuselo dobře skončit. Uložím psa tedy na dvůr za úřadem, dám mu tam vodu, psí granule (to máme zásobu na úřadu, protože opravdu často řešíme toulající se psy, takže nejednou jsem už v kanceláři měla psa u misky granulí), nechám ho ležet na té dece, snad to pes do rána přežije.

Ráno jsem šla hned kolem šesté hodiny do úřadu, abych zjistila, jak na tom pes je. Na první pohled se jevílo, že je pes z nejhoršího venku, seděl, ale z misky s granulami nic neubýlo.

Asi kolem deváté zazvonil telefon a v něm plačící pán shání svého ztraceného psa Nerinu. Říkala jsem mu, že jednoho pejska tu máme, ale že plaval v řece, nicméně ať se přijde podívat. Když jsem pána uvedla na dvůr k pejskovi, z jeho reakce, kdy se rozplakal a pes ho radostí začal olizovat, vrtěl ocáskem, jsem si uvědomila, že moje práce má smysl! Začala jsem se omlouvat, že jsem psovi dala vodu a granule, ale nic nepozřel. Řekl mi, no jo, ona Nerina je hluchá, slepá, nemá zuby a ty granule byste jí musela namočit a rozmělnit! Pro mě z této situace vyplynula dvě poučení: Jednak jsme ihned pořídili obecní kotec pro psy a už vím, že když pes nechce baštit, musím mu granule „předkousat“!

O něco málo dnů později přišel občan, že mi jde oznámit, že mu do domu vlezl had! Opět zděšení, co budeme dělat, zavolala jsem tedy na pomoc městskou policii. I když naše obec nemá zřízení městskou policii, musela jsem do telefonu znít opravdu hodně prosebně, protože i pro strážníky toto byla výjimečná situace a přijeli. Prohlédli celý dům a okolí, hada jsme nenašli. Víím o jedné rodině z obce, která hady chová, takže jsem je ihned oslovila, jestli jim nějaký miláček neutekl – ne, neutekl. Asi tři dny po této události jsem pravidelně chodila kontrolovat, jestli pán, k němuž měl

had vniknout, žije. Dodnes nevíme, jestli to skutečně byl had, anebo přelud, nicméně pán – oznamovatel se těší dobrému zdraví. Takto jsme řešili ulétlého papouška ARA, utíkající želvu, krácející koně po ulici, ale i zatoulané divoké kačenky či skákající srnku na zahradě.

To nechcete

Dlouhých deset let naše obec provozovala kanalizaci a čistírnu odpadních vod. Nechci rozepisovat všechny povinnosti, které v souvislosti s tímto provozováním souvisí, ale jako starostka jsem byla několikrát telefonicky (zpravidla kolem Vánoc nebo den před mým odletem na dovolenou) upozorněna, že tam a tam je ucpávka v kanalizaci, protože lidem doma stojí voda v toaletě. Protože mám skvělého manžela, který všechny problémy se mnou minimálně konzultuje, nejednou musel vlézt do kanalizace (jinak bych to asi musela dělat já) a z kanálu vytáhl jednu např. montážní pěnu, kterou do kanálu uložili dělníci, kteří stavěli nový rodinný dům, podruhé betonovou kouli, kterou tam opět někdo odložil, anebo kus igelitové tašky. Nejednou jsem musela být přítomna čištění ucpaného potrubí kanalizace – kdy pracovníci fekální služby vytahovali všechno to, co do kanalizačního potrubí nepatří, ale občané to tam vlévají: tuky, vlhčené ubrousky, hadry, hygienické potřeby, uchošťoury, zbytky jídel, slupky ze zeleniny apod.

Velice nepříjemné je, když v létě opět panuje pohoda, čtu si knihu na dvoře a z této pohody mě vytrhuje dlouhé a časté houkání vlaku (přes katastr naší obce vede železnice). Jen tak mě napadlo, snad to není nějaká osoba na kolejích. Asi za 30 minut telefon – policie: „Paní starostko, potřebujeme vaši pomoc, na kolejích byla sražena osoba a potřebujeme ji identifikovat.“ To, že se událost odehrála v místech, kam jsem se nemohla

snadno dostat po vlastní ose, kdy mi musel policista pomáhat, abych se i já neocitla na kolejích, to bylo to nejmenší, ale vlastní identifikace osoby opravdu nebyla vůbec příjemná. Skutečně se jednalo o naši občanku-seniorku, která byla sražena jedoucím vlakem a na místě mrtvá. To, že jsem se doma rozplakala, asi nemusím dodávat.

Kdo je to obec, to je přece starostka!

V obci máme osobu nesvéprávnou, o níž se rodina odmítla starat, takže opatrovníkem tohoto občana je soudem stanovena obec. Před deseti lety jsem se dohodla s jednou občankou, která se o tohoto opatrovanče stará, to znamená nakupovat mu, prát mu, vydávat mu oblečení, zajišťovat veškeré osobní, ale i úřední záležitosti, také s ním navštěvovat např. lékaře. Jedná se o alkoholika, s nímž se dohodnete, pouze pokud je střízlivý. Obec mu zajistila dodávku obědů, na zimu je mu obcí zajištěn otop, pravidelně mu obec opravuje jeho příbytek, provádí nejrůznější drobné opravy. Tento člověk pobírá starobní důchod, soudem je stanoveno, jakou částku denně mu musí obec vyplatit.

Tento člověk před zimou pravidelně přijde a oznámí, že prodal kamna a nemá čím topit. Tedy obec, nechce-li, aby člověk umřel, musí tato kamna zakoupit, ale protože se jedná o větší finanční částku, musí obec požádat okresní soud o povolení takovou částku čerpat. Soud zpravidla do měsíce, dvou rozhodne o možnosti čerpání. Musíte však počkat, až rozhodnutí nabude právní moci, pak musíte požádat o vyznačení nabytí právní moci na rozhodnutí, protože tuto částku jdete vybrat do České spořitelny, kde se s vámi úřednice vůbec nebaví, pokud nemáte tato lejstra připravena. Následně musíte na soud doložit daňový doklad-fakturu, za něž jste kamna pořídili. To všechno trvá cca 3–5 měsíců, ale kamna potřebuje člověk ihned. Takže peníze půjčíte

ze svých osobních peněz a věříte, že se vám vrátí. Každý rok musíte na soud zaslat přesný rozpis a vyúčtování všech financí, s nimiž tomuto opatrovanci hospodaříte.

Tento člověk je velmi agresivní, vulgární, sprostý, dennodenně ho máte na úřadu, kde plive po obrazech, nadává pracovnícím úřadu, je neskutečně špinavý, smradlavý, ob den vyzvání u mých domovních dveří. Má nejbližšího přítele psa, kterého však s oblibou tento člověk štve proti občanům, takže nejednou jsem musela přerušit jednání zastupitelstva, protože se dostavil jiný občan, že ho pes tohoto opatrovance pokousal a je třeba se psem zajít na vyšetření. A kdo toto řeší? Asi je vám jasné, že starostka. Naštěstí pes je očkovaný a má platný očkovací průkaz, ale prokousnuté kalhoty onoho občana jsou jako na potvoru značkové a občan požaduje úhradu. Takže opět musíte žádat soud o povolení čerpání vyšší částky... a kolotoč začíná nanovo.

Pomoc od policie či umístění tohoto člověka do protialkoholní léčebny není možné, protože vše je na bázi dobrovolnosti. Konzultovala jsem situaci se sociálním odborem, s psychiatrickou a všichni mi potvrdili, že se mohou pokusit umístit tohoto občana do léčebny. Což znamená, že ho tam musím dopravit, vyřídít přijímací listiny, a budu-li mít štěstí a on bude střízlivý a bude místo, tak si ho tam nechají. Jestliže ale večer tento člověk řekne, že chce domů anebo ho přistihnou, že požil alkohol, máme ho druhý den zpět v obci!

Svatováclavské hody

Začátkem tohoto roku mi paní, která se o něho starala deset let, přišla sdělit, že už nemůže, že je vyčerpaná, protože je čím dál vulgárnější a agresivnější a že už se o něho starat nebude. Takže teď se o tohoto člověka starám já, protože nikdo jiný z obce nemá zájem.

Na svatbu v gumácích

Oddáváte v krásných šatech a je to pohodička? Omyl. Zpravidla oddávám ve venkovním prostředí, v přírodě, zimní měsíce nevyjímaje. Loni v létě si nevěsta usmyslela, že chce být oddána v lukách u přírodní tůně. To, že se tam dostáváte špatně autem v suchém období, nezmiňuji, to bych si poradila. Ale v den svatby, byť byl červenec, se oblaka zatahla a z nebe tekly doslova proudy vody. Takže nevěsta telefonicky prosí o zapůjčení obecního stanu (nůžkový stan 8 x 4 m), pro jistotu chce takové stany dva, mají více hostů. Přece o víkendu nebudete obtěžovat obecního pracovníka, který se připravuje na dovolenou, tak jdete a stany vydáte ze skladu, předvedete, jak se staví, co na tom, že za 30 minut máte být ustrojená a se státním znakem na prsou máte oddávat novomanžele.

Přestože na louku k tůni jdete v gumácích, protože jinak to prostě nejde, máte stejně bláto až na zádech. Jako oddávající jsem postavena do místa, kde je nad mou hlavou přesně to místo, kde se dva stany stojí vedle sebe zcela těsně nedotýkají, takže v průběhu obřadu se tímto netěsnícím místem provalí proud vody. Ale obřad je přes toto všechno důstojný, novomanželé jsou svoji, jsou spokojeni. Samozřejmě jako oddávající obdržím krabičku se svatebními zákusky, na které se opravdu těším, že si doma u kávy pochutnám. Stany je však třeba uklidit zpět do skladu, ale nemohou se ukládat mokré, protože

by mohly zplesnivět. Takže jsme dohodnuli, že je necháme vyschnout. V dohodnutém čase pro uložení do skladu volá nevěsta, že ženich je společensky unavený a ona nemá jak stany demontovat. Takže nabíráte celou svou rodinu, jedete na místo a stany demontujete, protože jeden tento stan stojí cca 32 tisíc korun a nemůžete si dovolit, aby stany uklidil někdo jiný a jinam než do obecního skladu!

Nikdo nechce pracovat. Ani za peníze!

Vůbec nezmiňuji asistenci osoby starostky u policejních prohlídek či jiného šetření v nemovitostech občanů. Roznáším obecní zpravodaj, roznáším gratulace občanům k významným životním událostem, uklízím v prostorách obecní sokolovny, obecního úřadu, protože nikdo nechce pracovat. Ani za peníze! Dokonce pamatuju i dobu, kdy jsem s dětmi nacvičovala pásmo básní a písní k příležitosti rozsvěcení vánočního stromu v obci, protože když jsem přišla s prosbou za tehdejší ředitelkou školy v září, aby toto s dětmi nacvičila ona, bylo mi řečeno, že už jdu pozdě, že na to nemá prostor.

„O boji“ s opozicí, o dotazech podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, o problematice kolem odpadků, kolem sběrného dvora, kolem zajištění ochrany obyvatelstva v souvislosti např. s covidem, o zajištění požární ochrany a o mnoha a mnoha dalších povinnostech se vůbec nezmiňuji. Ostatně jako starostové to velmi dobře znáte. Někdo mi kdysi řekl, že starosta je od slova STARATI SE. Je to tak a všichni starostové a starostky mají můj velký obdiv za jakkoli dlouhé období, které v úřadu zvládnou! Jak známo, ve vlastní obci není nikdo prorokem. Víím, že jsme na tom všichni starostové a starostky podobně, přesto každé ráno chci jít znova do úřadu a pro svou obec a své občany pracovat. I pro tento případ použiju citát: *My ochotní, vedeni nevědomými, děláme ne-možné pro nevděčné!*

Lenka Ungrová
starostka obce Holasice

Sokolov se může pochlubit Čtyřkou, moderním pobytovým zařízením pro seniory

Komise pro sociální věci a zdravotnictví Předsednictva Svazu se dlouhodobě zabývá tématem poskytování sociálních služeb. Na společných jednáních s Ministerstvem práce a sociálních věcí a dalšími příslušnými resorty řeší dotační možnosti pro obce na budování zařízení sociálních služeb ze strany obcí. Vzhledem k tomu, že se jedná o významnou oblast služeb, po kterých poptávka ze strany klientů neustále roste, jsme velmi rádi, když se obcím podaří takové zařízení úspěšně vybudovat. O svou zkušenost se s námi nyní podělila Renata Oulehlová, členka Komise pro sociální věci a zdravotnictví, starostka města Sokolova od minulého roku rovněž poslankyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.

Moderní zařízení, jichž v této kategorii zatím mnoho není. To je nové pobytové zařízení se zvláštním režimem Čtyřka, které vzniklo v Sokolově. Jedná se o největší investici města v jeho novodobé historii. Objekt přišel na zhruba 166 milionů korun, přičemž radnice na něj získala dotaci 65 milionů od Ministerstva práce a sociálních věcí. Prvních pět klientů přijala Čtyřka v polovině ledna, další pak budou přicházet postupně. Každý ze žadatelů o umístění musí nejdříve projít sociálním šetřením. Z něho vyplyne, jestli splňuje podmínky pro přijetí. Podle Ivety Leischové, ředitelky městské organizace Sociální služby Sokolov, pod níž Čtyřka náleží, je o umístění značný zájem a počet žádostí převyšuje kapacitu.

Pobytové zařízení je určeno hlavně pro lidi s neurodegenerativními poruchami, například s Alzheimerovou či Parkinsonovou chorobou a pro seniory. Ve třech patrech je 10 dvoulůžkových a 41 jednolůžkových pokojů se sociálním zázemím. Celkem tedy 61 míst. Zařízení nabídne klientům nepřetržitou péči a postará se o ně 60 zaměstnanců. Vedení Čtyřky ještě doplňuje personál, zejména všeobecné zdravotní sestry, sociální pracovníky či pečovatele.

„S nástupem prvních klientů se nám podařilo definitivně dotáhnout do konce největší investiční projekt v historii města. Všem klientům přeji, aby se jim v naší Čtyřce dobře žilo. A chci také vyjádřit velké poděkování personálu Čtyřky, který před zahájením ostrého provozu udělal spoustu práce a další spousta práce je před ním v souvislosti s tím, jak budeme přijímat další klienty,“ uvedla sokolovská starostka Renata Oulehlová.

Každé z pater pobytového zařízení Čtyřka má svou terasu, centrální koupelnu, sesteru, aktivizační místnost a společnou jídelnu. V přízemí je administrativní místnost, recepce, kaple, společenský sál a kavárna.

Součástí objektu je také zahrada a parkovací místa pro návštěvy.

„Obdobných zařízení je nedostatek a populace v Sokolově i v regionu stárne. Že jde o projekt přínosný, potvrdilo i ministerstvo práce a sociálních věcí tím, že nám přiznalo dotaci,“ poznamenala starostka. A jeden z důvodů, proč se město do budování pobytového zařízení pustilo? *„Úroveň každého občanství se pozná podle toho, jak dokáže pečovat o lidi, kteří se už o sebe z důvodu vysokého věku nebo zdravotních problémů sami nedokáží postarat,“* dodala starostka Oulehlová.

Stavba pobytového zařízení začala v roce 2019 v srpnu a skončila v červnu 2021. Pobytové zařízení vyrostlo na místě, kde dříve stála 4. Základní škola v Sokolově. Odtud i název Čtyřka. Objektu dominuje vnitřní prosklené atrium, skrze které je otvor napříč celým objektem sloužící k lepší orientaci v rámci budovy. Atrium je prosklené směrem do vnitřní zahrady. V přilehlém okolí vzniklo parkoviště, obslužené komunikace a zelené plochy. Čtyřka má svou prádelnu i kuchyni, nechybí ani kavárna. Ta by měla být v budoucnu přístupná i veřejnosti.

připravil Vladimír Meluzín

Pracovní skupina venkov, zemědělství a lesnictví, 15. prosince 2021, on-line

Na závěrečném jednání představil Tomáš Sobota z Legislativní a právní sekce materiál vypracovaný na téma „Kompostování komunitního bioodpadu“. Nastínil slabé stránky využívání komunitního bioodpadu v paragrafu 65 zákona o odpadech. Svaz by se měl pokusit při jednání s novou vládou dohodnout s MŽP tak, aby byl paragraf změněn nebo vypuštěn. V druhém bodu jednání představila starostka Dočkalová materiál, který shrnuje problémy při realizaci a ukončení pozemkových úprav. Diskuze proběhla o postavení Sboru zástupců, problematice zdanění „ostatní plochy“, nemožnosti ukončit některé pozemkové úpravy, zpracovatelských pozemkových úprav, realizaci projektů vycházejících z Plánu společných zařízení a polních cestách. Téma se také probralo z úhlu pohledu: „Co obce potřebují a nikdo jiný za ně neudělá?“ a „Co může udělat stát?“. Všechny body diskuze jsou cenným podkladem pro budoucí jednání zástupců Svazu se zástupci Státního pozemkového úřadu. Na jaro 2022 se chystá z podzimu přesunutá konference k pozemkovým úpravám. Následně PS odsouhlasila Akční plán k prioritám Svazu na období 2021–2023, který se týká témat venkova, zemědělství a lesnictví. V další části programu jednání představil předseda PS Karel Rejchrt výstupy z jednání: PS Ministerstva zemědělství k Společné zemědělské politice; PS Národního plánu obnovy – komponenta 2.6. Ochrana přírody a adaptace na změnu klimatu; a společné jednání s novým vedením Sdružení vlastníků obecních a soukromých lesů v ČR (SVOL). Na něm se dohodlo, že se Svaz a SVOL budou pravidelně scházet.

Pracovní skupina pro udržitelný rozvoj, 13. ledna 2022, on-line

Na svém prvním jednání v letošním roce se členové pracovní skupiny zaměřili nejen na zhodnocení roku 2021 a dosavadní činnosti, ale především na činnost v nadcházejícím roce 2022. Velkým přínosem pracovní skupiny je dle jejích členů a hostů zejména intenzivní vzájemná výměna informací, zkušeností a příkladů dobré praxe. Při jednání padl návrh uspořádat několik webinářů či přednášek ke konkrétním tématům, která se stávají velmi aktuálními a bylo by vhodné je přiblížit širšímu okruhu zájemců z řad samospráv. Jedná se například o téma hospodaření s vodou, udržitelnost z hlediska územního plánování a investic či cirkulární ekonomika. Prozatím téměř všechna jednání PS probíhala on-line, a proto, pokud to podmínky dovolí, by se v první polovině letošního roku její členové rádi setkali také osobně, nejlépe na výjezdním zasedání.

Pracovní skupina obcí II. typu, 18. ledna 2022, on-line

První zasedání v roce 2022 bylo věnováno zejména oblasti odpadového hospodářství, a to problematice zálohování PET lahví a hliníkových plechovek ke konzumaci nápojů a souvisejícím otázkám. Hostem zasedání byl ředitel odboru odpadů Ministerstva životního prostředí Jan Maršák, který uvedl novinky v této oblasti, současné trendy a vizi v budoucích letech. Po živé diskusi k této otázce se jednání pracovní skupiny věnovalo otázce rekodifikace stavebního práva, zejména parametrů pro to, co zůstane zachováno a jaká je současná legislativní situace –

viz legislativní návrh na odložení účinnosti nového stavebního zákona. Následovala diskuse na téma odměňování uvolněných a neuvolněných zastupitelů, diskuse k platovým tarifům zaměstnanců ve veřejné sféře a územních samosprávných celků a k problematice snižování občanské obslužnosti v území v důsledku pandemie. Bylo konstatováno, že řada poskytovatelů služeb (pohostinství, lékárny a další) nyní ukončuje svoji činnost, neboť nemají dostatek personálu. V současnosti dochází k propastným rozdílům v odměňování mezi různými profesemi v oblasti veřejného sektoru. Diskuze byla vedena i k problematice nedostatku stomatologů v území. Odchod stomatologů do důchodu pokračuje bez toho, aniž by byli k dispozici stomatologové noví, a občané jsou mnohdy v těžké situaci, neboť nemohou najít řešení pro zubní ošetření, natož jakoukoliv prevenci.

Komise pro kulturu a cestovní ruch, 20. ledna 2022, on-line

Komise své první zasedání v roce 2022 věnovala otázce nastavení dotačních titulů pro obce v dalším období. Hostem zasedání byla Michaela Exnarová, vedoucí a zástupkyně ředitelky odboru, oddělení regenerací kulturních památek a památkově chráněných území z Ministerstva kultury. Komise diskutovala jak zrušení či nedostatečné finanční nastavení některých dotačních titulů, ale také nutnost věnovat maximální pozornost regeneraci kulturních památek a památkově chráněných území včetně nemovitých a movitých památek, jež nejsou jako památky zapsány.

Komise pro informatiku, 20. ledna 2022, on-line

Komise zahájila nový rok společným jednáním se zástupci krajů v on-line prostředí. Svaz si nastavení úzké spolupráce se zástupci krajů velice váží, je přínosnou. Zástupci samospráv tak mají možnost podílet se společně se zástupci krajů a ministerstva na strategických a dalších změnách v této oblasti. Diskutovány byly jak problematice otázky, tak, jak je uvedeno, nastavení a pokračování v dosavadní skvělé spolupráci.

Pracovní skupina pověřenců DPO, 27. ledna 2022, on-line

Začátek roku 2022 je spojen v oblasti ochrany osobních údajů i s mnoha dalšími činnostmi. S ohledem na zavedení právní úpravy v oblasti tzv. cookies pracovní skupina opětovně diskutovala tuto otázku, a to i ve směru k organizacím zřizovaným nebo s účastí územního samosprávného celku. Neboť toto téma je v úzkém napojení na oblast informatiky, bylo vše diskutováno i z tohoto pohledu. K tomu nabádala i diskuse k dalšímu tématu, a to realizace vnitřního informačního systému whistleblowingu aneb ochrany oznamovatelů. I v tomto případě byla otázka projednávána i z pohledu informatiky a zabezpečení anonymity prostřednictvím elektronické spisové služby.

Zdravé město – město budoucnosti. Hlasujte o nejlepší projekt!

Co dělá města zdravými? Udržitelné projekty s pozitivním dopadem na společnost i životní prostředí. Právě na tento typ projektů se dlouhodobě zaměřuje společnost Wavin, přední světový výrobce plastových potrubních systémů a řešení pro hospodaření s dešťovou vodou. Experti z české pobočky vybrali šest realizací, které přispívají ke zlepšení života obyvatel českých měst. **Až do konce února může pro jednotlivé projekty hlasovat každý, koho zajímá tematika výstavby environmentálně udržitelné architektury a stavebnictví.** Účastníci soutěže mohou vyhrát ceny v hodnotě 20 tisíc korun. Hlasovat lze na webu www.wavin.cz/nase-mesto. Tedy neváhejte a hlasujte.

O jaké projekty se jedná?

System regulace vytápění Sentio šetří energii a zvyšuje tepelný komfort v Základní a mateřské škole v Třanovicích
Třanovická základní a mateřská škola zvolila při rekonstrukci vytápění ve své budově systém tepelné regulace Sentio od společnosti Wavin Czechia. Tento systém zvyšuje tepelný komfort, poskytuje možnosti dálkového ovládání a dokáže uspořit až 40 % energie.

Ojedinelá bezvýkopová rekonstrukce vodovodu na Uherskobrodsku

K rekonstrukci půlkilometrového vodovodního přívaděče mezi Hlukem a Uherským Brodem použila společnost Wavin Czechia moderní technologii bezvýko-

pového řízeného pluhování. V projektu bylo použito potrubí Wavin Safe-Tech RC voda o dimenzi d450x26,7 mm. Potrubí takto velkého průměru bylo v České republice položeno bezvýkopovou metodou poprvé v historii.

Inovativní potrubí Wavin SiTech+ snižuje hluk v nových bytech v Modřanech

S cílem snížit nepříjemný akustický smog v novém bytovém komplexu „F“ NEO Riviéra v pražských Modřanech využil developer při stavbě systém odhlučněné kanalizace Wavin SiTech+, který s výraznou rezervou splňuje maximální povolené hodnoty pro hluk vnitřní kanalizace (20 dB). Zásahu na tom mají zejména plastové vícevrstvé trubky, které ve střední vrstvě obsahují minerální plniva.

Akumulační boxy Aquacell umožňují ekologicky nakládat s dešťovou vodou v logistickém centru v Hradci Králové

Nové logistické centrum v Hradci Králové Plotišťích dbá na ekologické nakládání s dešťovou vodou. Na podzim 2021 vybavilo svůj areál 6000 kusy akumulčních boxů Aquacell od společnosti Wavin Czechia, které srážkovou vodu retenují pro případné další využití a v dobách přívalových dešťů snižují pravděpodobnost poškození kanalizační sítě.

Inovativní technologie Wavin Quickstream zajišťuje střešní odvodnění sídla vinařství Lahofer

Architektonickými cenami ověřené sídlo vinařství Lahofer v Dobšicích na Znojemsku vyřešilo odvodnění ploché střechy své výrobní haly s pomocí technologie Wavin Quickstream. Zvolená technologie zajišťuje podtlakové odvodnění plochých střech za použití méně střešních vtoků než běžné tradiční systémy. Systém lze snadno propojit s retenčními boxy, tzn. nasadit celkový systém ekologického hospodaření s dešťovou vodou.

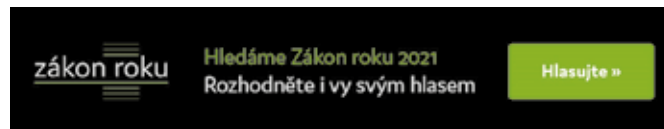
Q-Bic Plus v bytovém domě v Dolních Chabrech

Systém z 504 akumulčních boxů na dešťovou vodu Q-Bic Plus od společnosti Wavin Czechia pomáhá v bytovém domě v Dolních Chabrech zachytávat srážkovou vodu a vracet ji zpět do přirozeného koloběhu.

V oblíbené anketě Zákon roku můžete i letos rozhodnout o nejvydařenějším legislativním počínu

Svaz se stal partnerem i letošního 13. ročníku ankety Zákon roku. Hlasovat můžete až do 11. dubna. Opět můžete vybírat z 5 nominovaných právních předpisů. Vybrala je pro vás nominační komise, kde zasedl i zástupce Svazu. Jsou to:

- Předvídatelnost práva – zveřejňování rozsudků nižších soudů (část novely zákona o soudech a soudcích)

- Rekodifikace stavebního práva (nový stavební zákon)
- Katalog udržitelných ekonomických činností (technická kritéria udržitelnosti)
- Digitalizace notářské činnosti (novela notářského řádu)
- Milostivé léto (část novely exekučního řádu)

Konec hlasování připadá na pondělí 11. dubna 2022 a vyhlášení výsledků proběhne 20. dubna 2022. Věříme, že letos již při osobním setkání.

Hlasovat můžete a více informací získáte na www.zakonroku.cz. Využít můžete i QR kód.

Organizátorem projektu je advokátní kancelář Deloitte Legal s. r. o.

S ČÍM POMŮŽE ČESKÁ SPOŘITELNA VAŠÍ OBCI?

At' už potřebujete poradit ohledně hospodaření obce či dotací, nebo vyjednat výhodný úvěr, se všemi těmito dotazy se můžete obrátit na Českou spořitelnu. A jak v případě zájmu postupovat?

Provede analýzu hospodaření

Představte si, že plánujete investovat do velkého infrastrukturního projektu, například úpravy kanalizace. Začnete tedy přemýšlet, zda na to při současném hospodaření budete mít prostředky, či je potřeba sjednat si úvěr. A u něho zase musíte zvážit, zda ho zvládnete splácet. Právě se všemi těmito otázkami vám pomůže bankéř České spořitelny, který dokáže investiční záměry posoudit. Provede analýzu hospodaření a vy tak získáte nezávislý pohled na to, jak se vaší obci finančně daří.

„Poradenství od České spořitelny zahrnuje kromě posouzení investičních záměrů také analýzu predikcí daní a daňových příjmů a doporučení limitu úvěrového zatížení. Konzultace může probíhat ad hoc, ale i průběžně. I v případě, že už máte připravený rozpočet, ale zkrátka vás zajímá oponentní názor či vývoj makroekonomické situace,“ říká Pavel Kváš, manažer útvaru České spořitelny pro veřejný a neziskový sektor.

Poskytne platební řešení

Realizujete pár plateb za den a standardní platební terminál se vám zatím finančně nevyplácí? V tom případě vyzkoušejte GP tom, aplikaci v telefonu, která svými funkcemi vlastně nahradí platební terminál. Stačí jen

uhradit aktivační poplatek a pak se platí už jen za každou transakci. A pokud si přece jen nakonec budete chtít pořídit klasický terminál, i ten přes Českou spořitelnu zajistíte.

„Dalším šikovným řešením jsou platební brány, které se implementují do webových stránek vaší obce – tímto způsobem lze jednoduše uhradit třeba komunální poplatky. Existují dokonce i platební brány, které umožňují rozúčtování na více účtů,“ vysvětluje Pavel Kváš. Do budoucna přibude také platební totem, který se hodí například pro úhradu obecních poplatků, darů v kostele nebo regulačních poplatků v nemocnicích.

Poradí ohledně dotací

Pro řadu projektů je někdy potřeba hledat dotační titul i dodatečné financování. Také s tím vám může pomoci Česká spořitelna a její dceřiná společnost Erste Grantika Advisory. Stačí předložit své plány – například že chcete postavit čističku odpadních vod. Specialisté ze společnosti Grantika jsou schopni vyhledat vhodné dotační programy, které jsou vypsány pro vámi plánované investice. Zároveň vám vyzkouší práci s veškerou agendou související s dotacemi. Specialista vám poradí jak se zpracováním a podáním žádosti, tak s vedením projektu v době udržitelnosti.